

Michelle og Jackie og alle de andre

Jacqueline Kennedy var et magisk øjeblik, og lige siden hun forlod tronen som USA's førstedame i 1963, har amerikanerne ønsket sig en ny Jackie. Findes hun i Michelle Obama? Det giver lektor Inger H. Dalsgaard fra Institut for Sprog, Litteratur og Kultursit bud på. Hun forsker i amerikanske førstedamer, og mener i hvert fald, at den nye førstedame bliver en særlig god en afslagsen.

10

Forandring fryder

Arbejdsgrupper, sporansvarlige og styremøder. Overalt i administrationen på Aarhus Universitet diskuterer ansatte, under overskriften "den administrative forandringsproces", om ikke tingene kan gøres lidt bedre og simplere. Et af de første resultater af arbejdet er et nyt elektronisk system til at håndtere fakturaer, der kan spare masser af tid og penge.

12

Tillykke Darwin

Selv 200 år efter han blev født, 150 år efter han udgav Om arternes oprindelse og 127 år efter hans død - har alle en mening om Darwin. Charles Darwin er verdensberømt for at være den første til at beskrive evolutionsteorien - den videnskabelige teori om at alt liv udvikler sig, at det altid har gjort det og altid vil gøre det. Han er elsket, hadet og evigt diskuteret.

15

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

2

9.2.09

Modelfoto: Lars Kruse/AU-foto

Professor i kemi, dit svin!

Vi kender alle situationen: Der er fest og hal-løj, og vi har lige sat os til et veldækket bord. Vi kigger lidt skævt til bordherren eller bord-damen, som vi aldrig har mødt før. Hvad skal man snakke om? Vejret, finanskrisen eller herrelandsholdet i håndbold?

På et tidspunkt opstår der en lille pause. Samtalen skal finde en ny begyndelse. Så

kommer spørgsmålet: "Og hvad laver du så?"

For nogle er det øjeblikket, de har siddet og ventet på. Den optimale lejlighed til at fortælle om sig selv, jobbet og den vigtige og mystiske titel *key account manager*. "Jeg er forretningsmand" kan man nogle gange høre bordherren sige med myndig stemme, og medmindre der er tale om "forretninger"

med kvinder, våben eller kloakrør, får man som regel også en laaang historie om, hvad forretningerne indebærer.

For andre er det imidlertid spørgsmålet, de har siddet og ventet på med en vis ængstelse. Forskere for eksempel. For hvad er det egentlig, der sker, når man siger: "Jeg er professor i matematik med speciale i topologi?"

Ifølge topologen Mark Grant fra University of Edinburgh kan der ske tre ting: Sidemanden/-kvinden bliver 1. Imponeret og tavs. 2. Skrækslagen og tavs. 3. Interessert og spørgende.

– Det sidste er næsten det, man frygter

Fortsættes på side 7 ➔

MØD OS DEN 25/2 OG SCOR KASSEN

Vi ses på stand 7 til Karrieredagene i Århus Kongrescenter.

Selvom den økonomiske krise kradser, skal du ikke lade dig nøjes med en middelmådig a-kasse. Mød os på Karrieredagene og få gratis CA a-kasses sikkerheds- og udviklingskasse. Så kan du selv se, hvorfor vi har den højeste medlemstilfredshed blandt akademiske a-kasser. Vi glæder os til at se dig!

Kommer du ikke, så bestil din kasse på www.ca.dk/kasse

Bestillingsarbejde!

Af prorektor
Søren E. Frandsen

Universiteternes myndighedsbetjening og forskernes integritet, hæderlig og frihed eller mangel på samme har været et af de helt store emner i medierne, hvor det antydes, at forskerne er kommet i politisk klemme. Diskussionen tog for alvor fart i kølvandet på Videnskabsnernes Selskabs årsmøde med temaet: "Kvalitet og styring af fremtidens universiteter", hvor flere anklagede den eksisterende myndighedsbetjening for hverken at være fagligt dækkende eller give uafhængige redegørelser.

Det er godt, at vi nu får en åben debat om, hvordan vi på universiteterne skal tackle denne vigtige opgave. Men at forskerne ved Aarhus Universitet skulle være marionetdukke, der er styret af politikere og embedsmænd, er dog grebet ud i den blå luft. Hverken Aarhus Universitet eller myndighederne kan leve med, at universite-

tet leverer bestillingsarbejde, der passer til den enhver tid siddende regerings politik.

Da Aarhus Universitet i 2007 fusionerede med de daværende sektorforskningsinstitutioner Danmarks JordbrugsForskning (DJF) og Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), gjorde man det bl.a. ud fra en klar strategi om, at et moderne universitet, ud over forskning og forskningsbaseret undervisning, skal kunne levere landets myndigheder uafhængig og forskningsbaseret myndighedsbetjening. Det mener vi stadigvæk, og jeg er ikke i tvivl om, at forskerne ved Aarhus Universitet også i det kommende samarbejde med myndighederne vil levere viden, der vil komme det danske samfund til gode. Og hvis ikke universiteterne skal løse denne opgave, hvem skal så?

Myndighedsbetjening udgør i dag under 10 pct. af omsætningen på Aarhus Universitet. Som landets bredeste universitet skal vi kunne tilbyde tværfaglig rådgivning, der dækker hele videnspektret fra samfundsvidenskab til naturvidenskab. Det er en af de helt store udfordringer, og selv om vi er nået langt i den store fusionsproces, mangler vi endnu at få bredt vores myndighedsbetjening ud fra hovedsagelig

DJF og DMU til også at omfatte andre dele af universitetet.

For at komme videre med integrationen af den forskningsbaserede myndighedsbetjening har rektoratet og dekanerne besluttet at nedsætte et udvalg for forskningsbaseret myndighedsbetjening, som blandt andet skal være med til synliggøre og skabe gode rammer for varetagelsen af disse opgaver på Aarhus Universitet. Ja, faktisk helt på linje med det, vi allerede gør på forsknings- og undervisningsområdet med bl.a. forskningsudvalg og studieudvalg. Samtidig står vi over for en evaluering af universitetsloven, der også omfatter fordele og ulemper ved fusionerne, herunder myndighedsbetjening. På Aarhus Universitet har vi valgt at brede evalueringsdiskussionen ud til hele universitetet, og vi håber, at rigtig mange vil blande sig i den kommende debat på hovedområderne og på hjemmesiden.

Der skal ikke herske tvivl om, at det er og fortsat skal være en uafhængig og højt kvalificeret forskning, der danner grundlaget for vores myndighedsbetjening. Og det stiller naturligvis krav til universitetets øverste ledelse, til forskningsledelsen og til den enkelte forsker. Men det stiller naturligvis også krav til de bevilgende myndigheder, der på den ene side skal forstå og værdsætte værdien af den frie og uafhængige forskning og på den anden side skal sikre, at

der er tilstrækkelige midler til den grundlæggende forskning, og ikke lade den strategiske forskning få for stor vægt i finansieringen af de danske universiteter.

På Aarhus Universitet skal myndighedsbetjening gå hånd i hånd på med ytringsfriheden. Og det er jeg overbevist om lader sig gøre. Forskere, der medvirker ved myndighedsbetjening, er naturligvis forpligtiget i forhold til den faglige konsensus, der er opnået gennem rapportering til myndighederne. Omvendt er andre forskere ved Aarhus Universitet, som ikke er involveret i den konkrete myndighedsopgave, i deres gode ret til at forholde sig fagligt kritisk til de faglige analyser og svar, der videregives til myndighederne.

Vi skal naturligvis også stille krav de ressortministerier, vi samarbejder med. Vores opgave er at levere data, fakta og viden i en konkret sammenhæng – ikke politik. Der skal være armslængde mellem de resultater og konklusioner, som forskerne leverer, og den fortolkning og de konklusioner, som ministeriet efterfølgende drager. Derfor skal vi selvfølgelig også benytte lejligheden til at gå vores eksisterende samarbejdsformer igennem for at undersøge, hvor vi kan gøre processen endnu bedre, så vi undgår diskussioner i offentligheden om faglig integritet og uafhængighed og derimod kan koncentrere os om de faglige spørgsmål og udfordringer.

CAMPUS IN BRIEF

Career planning for talented researchers

Career planning has always been virtually impossible for young researchers in Denmark. But now a so-called career programme is going to reverse years of neglect by taking good care of talented researchers and helping them to plan their careers. The Danish Councils for Independent Research (DFF) are designing the programme, which seeks to encourage young, talented researchers and give them the chance to become research managers. The programme also aims to help young Danish researchers gain access to so-

called Starting Grants issued by the European Research Council and other schemes.

The chair of DFF, Professor Jens Chr. Djurhuus from Aarhus University, expects next year's Danish state budget to set aside DKK 250-300 million for the programme. The aim is to help plan the careers of postdoctoral scholars, young research managers and senior researchers alike. "We've been given the political backing needed to proceed with this programme, and Denmark's National Research Foundation has also shown interest," says

Jens Chr. Djurhuus. Initially he expects the programme to benefit 15-20 researchers.

The inspiration for the career programme comes from the Dutch Veni-Vidi-Vici model. Dutch research councils have great experience when it comes to monitoring, selecting and supporting talented researchers all the way from PhD to professor level. The method involves ongoing dialogue with researchers, requiring them to explain their research plans and results both orally and in writing.

Page 3

Evaluation of the Danish Universities Act

The management of Aarhus University is asking all university staff and students to contribute to an evaluation of the Danish Universities Act and the university mergers carried out in 2007. The evaluation is being carried out by an international panel, and comprises themes such as freedom of research, the influence exerted by staff and students, and the free academic debate.

"The aim of such a broad debate is to help us collect all the experiences and viewpoints of staff and students in one place," explains pro-rector Søren E. Frandsen. He believes that the debate can also produce viewpoints and information that may benefit the university in the future – whether

or not the evaluation leads to any revisions of the Act.

At a major hearing on the Universities Act in Copenhagen recently, attention focused on the management of university departments in particular. A number of people felt that university staff should be given a more active role – for instance in appointing heads of department, who are currently appointed by the deans.

The chair of the university rectors, Jens Oddershede, is one of the advocates of introducing elected departmental councils – which would have to be consulted on all major decisions, and which would include both staff and students. "We can't afford to ignore this – a great number of our staff say

they feel too remote from the decision-makers," he says.

"Elected departmental councils – that's one of the best ways of giving people more influence that I've heard," says Kirsten Brosbøl, spokesperson on the issue for the Danish Social Democrats. Malou Aamund, spokesperson for Venstre, Denmark's Liberal Party, believes that the management is primarily responsible for ensuring a bottom-up process – and that this includes the appointment of heads of department. But she will be waiting for the evaluation of the Act before deciding whether it should be revised to give university staff more influence.

Page 8

Supplementary courses at Aarhus University in the summer holiday

From the summer of 2009 onwards it will be possible to apply for provisional admission to all Bachelor courses at Aarhus University, enabling applicants to study an extra subject at upper-secondary level during their summer holiday.

"It's a bit of a waste of time to ask students whose qualifications are only slightly below the required level in a single subject to wait a whole year

before applying. We think that students who have been granted provisional admission to the degree programme of their dreams will be very keen to study over the summer holiday to ensure that they can start in the autumn. The vast majority of the students granted provisional admission at the moment already pass the extra exams they need during the summer," explains Eva Teilmann, head of

the University Studies Office.

Students will only be allowed to improve their results in one specific subject by one level – for instance by improving their chemistry results from level C to level B. And they will not be registered as university students until they have gained documentary proof of their improved qualifications.

Page 5

Modelfoto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

CAMPUS

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Den nyeste udgave af CAMPUS kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 23. februar. Deadline for indlæg den 16. februar kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Website: www.au.dk/campus

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk **ISSN:** 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ansv. redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Kristian Serge
Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Gitte Bindzus
Knudsen, journalist
T: 8942 1981
M: 6020 2626
gbk@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup
Madsen,
Studenterskribent
M: 82096 6855
campus@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Karrierehjælp til forskertalenter

Det Frie Forskningsråd vil skabe et karriereprogram, der skal støtte danske forskertalenter. Der er politisk opbakning til at sætte programmet på finansloven for 2010.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Flere års forsømmelser med at pleje forskertalenter og planlægge deres karrierer skal der nu rettes op på med et såkaldt karriereprogram. Det Frie Forskningsråd (DFF) er ved at udforme programmet, som skal stimulere yngre talentfulde forskere og give dem mulighed for at etablere sig som forskningsledere. Programmet skal også styrke unge danske forskeres mulighed for at få del i bl.a. Det Europæiske Forskningsråds Starting Grants.

Formanden for DFF, professor Jens Chr. Djurhuus fra Aarhus Universitet, regner med, at der på næste års finanslov vil være 250-300 millioner kr. til programmet. Det sigter på at pleje forskerkarrieren for henholdsvis postdoc'er, yngre forskningsledere og seniorforskere.

– Vi har fået politisk opbakning til at gå videre med programmet, og Danmarks Grundforskningsfond har også vist interesse, fortæller Jens Chr. Djurhuus, som regner med, at 15-20 forskere i første omgang kan komme ind under programmet.

Inspiration fra Holland

Inspirationen til karriereprogrammet kommer fra den hollandske Veni-Vidi-Vici-model.

Når DFF har rettet blikket den vej, skyldes det, at de hollandske forskningsråd har lang erfaring med at overvåge, udvælge og støtte forskningstalenterne fra ph.d.- til professorniveau. Det sker gennem en kontinuerlig dialog med forskerne, hvor de både skriftligt og mundtligt skal gøre rede for deres forskningsplaner og resultater.

– Det giver de hollandske forskere nogle kvalifikationer og en støtte, som bl.a. bevirker, at de er bedre til at søge penge i EU-systemet, forklarer Jens Chr. Djurhuus.

Den umiddelbare baggrund for det danske karriereprogram er da også, at kun 28 dan-

skere var blandt de 7000 ansøgere til Det Europæiske Forskningsråds Starting Grants i 2008, og at Danmark fik blot fire af de 300 legater, der blev uddelt til unge forskere.

Flere yngre forskningsledere

Holland har afsat 5,5 milliarder kr. til karriereprogrammet. I forhold til indbyggertallet vil en tilsvarende indsats i Danmark svare til 1,5 milliard kr. Den halve milliard kroner dækkes i dag omtrent af de penge, DFF bruger på postdoc-stillinger.

– Men i betragtning af, at regeringen vil optage 2400 ph.d.-studerende i 2010, bør der komme flere penge til postdoc-stillinger, siger Jens Chr. Djurhuus.

Han efterlyser også flere penge til det andet trin i karriereprogrammet, som skal give yngre forskere mulighed for at etablere sig som forskningsledere.

– Vi har ikke tilstrækkeligt volumen og kontinuitet i den overbygning på postdoc-uddannelsen, konstaterer Jens Chr. Djurhuus, som peger på, at yngre hollandske forskere får 6-7 millioner kr. over tre år til at etablere sig som forskningsledere og i den periode er i løbende dialog med forskningsrådene. Den praksis ser forskningsrådsformanden også gerne indført i Danmark.

Satser på seniorforskere

DFF vil dog i første omgang reservere hovedparten af den kommende pulje til det tredje trin i karriereprogrammet, hvor etablerede seniorforskere efter interessetilkendegivelse, bedømmelse og dialog får en 3-5-årig bevilning på et tocifret millionbeløb. Satsningen på den gruppe forskere skal øge de danske muligheder for at få del i forskningspengene fra EU.

– Vi kan ikke vente 6-8 år på at få tilstrækkelig mange kvalificerede ansøgere til EU-pengene, lyder Jens Chr. Djurhuus' argument for den fordeling med henvisning til den tid, det tager en juniorforsker at etablere sig som seniorforsker. ■

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Grin af studielivet

”Da jeg først skulle til at skrive noget til showet her, var det med den holdning, at uddannelser er noget pjat. Så jeg satte mig ved min computer og ville skrive: ’Uddannelser stinker!’ Men jeg ændrede ret hurtigt holdning, da jeg ikke kunne stave til det.”

Stand-upperen Thomas Warberg (bill.) skyder i disse dage U-days 2009 i gang med et specielt uddannelsesshow på 12 jyske og fynske gymnasier. Generalprøven på showet blev holdt på Cafe Gemmestedet.

U-days er de årligt tilbagevendende uddannelsesdage i Århus, hvor 25 uddannelsesinstitutioner slår dørene op og giver landets kommende studerende mulighed for at få studieoplevelser på nært hold.

– Vi vil gerne på utraditionel vis sætte gang i de unges tanker om valg af uddannelse. At foretage sit uddannelsesvalg er en alvorlig beslutning, men man kan sagtens informere om det på en uhøjtidelig måde, siger Lykke Ankersen, projektleder på U-days. /hp

Udstrakt hånd til timelærerne

Timelærerforeningen har holdt sit første møde med prorektor Nina Smith.

Af Hans Plauborg
hhp@adm.au.dk

Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet glæder sig over, at universitetets ledelse nu sammen med foreningen vil kigge på, hvordan man kan forbedre timelærernes forhold.

– Vi har holdt det første af flere møder

med prorektor Nina Smith, og vi fornemmer en stor lydhørhed fra universitetets side. Det er meget positivt, siger Chresteria Neutzsky-Wulff fra Timelærerforeningen.

Det første møde har givet anledning til, at universitetet nu undersøger, hvor stor en del af undervisningen de deltidsansatte timelærere faktisk står for. Det overblik har man ikke i dag.

Anerkendelse af arbejdet

Chresteria Neutzsky-Wulff er glad for, at det overhovedet er lykkedes Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet at få ledelsen ind i en positiv dialog.

– Vi gider ikke være nogen, der bare står og brokker os og lyder, som om vi er imod universitetet. Vi er tværtimod meget engagerede medarbejdere, der elsker vores arbejde. Vi har en væsentlig andel i kvaliteten af den undervisning, universitetet udbyder, og det føler vi nu, at universitetet også vil anerkende os for, siger hun.

– Jeg tror og håber, at de næste møder med Nina Smith vil vise, at vi kan nå fælles fodslag på de fleste punkter, siger Chresteria Neutzsky-Wulff. ■

Fakta

Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet blev oprettet i 2007 og arbejder for overenskomstdækket ansættelse af timelærere:

- ret til pension
- ret til arbejde på fuld tid
- ret til løn under barsel, sygdom og ferie
- ret til forskning

Læs mere på www.timelaerer.dk

KORT NYT

Psykologhjælp på KU

De ansatte på Københavns Universitet (KU) kan fremover få hjælp til at løse helt personlige problemer. Universitetet har nemlig besluttet at indgå en aftale med firmaet Prescriba, der tilbyder sundhedsløsninger til offentlige og private virksomheder.

Baggrunden er, at arbejdsmiljøkonsulenterne på KU oplever et stigende behov for psykologisk rådgivning hos de ansatte. Der vil ikke blive tale om et ubegrænset gratis tagselvord af psykologydelser, men der er omvendt heller ikke et loft over antallet af konsultationer. Alle medarbejdere skal kunne få den hjælp, der er nødvendig for at få løst konkrete personlige problemer. Når der sker alvorlige hændelser, kritisk sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie, er medarbejderens samlever, ægtefælle og hjemmeboende børn også dækket af aftalen, skriver KU's avis, *Universitetsavisen*.

Rekruttering via Facebook

Flere canadiske universiteter er begyndt at bruge sociale netværk som Facebook til målrettet rekruttering af studerende, skriver nyhedssitet canada.com. Blandt universiteterne er New Brunswick, der blandt mange andre tiltag har udfordret potentielle studerende til at lave en Facebook-gruppe, der handler om, hvorfor de gerne vil være studerende på netop New Brunswick. Førstepræmien i konkurrencen er ét års gratis studier.

– Vi ved, at næste alle teenagere lever og ånder i de sociale netværk som Facebook, og derfor skal vi som universitet også være maksimalt til stede der, siger en talsmand for universitetet.

Giv studerende doping

Regeringen og medicinalindustrien bør tillade, at studerende får adgang til præstationsfremmende hjernemedicin. Det mener bioetikeren John Harris, der er professor ved University of Manchester.

– Universiteter og regeringen bør anerkende, at der principielt ikke er noget i vejen med at forsøge at forbedre sine kognitive evner med alle midler. Det er det, uddannelse handler om, siger John Harris i et interview til magasinet *Times Higher Education*.

Harris forsvarer også sit kontroversielle synspunkt med, at præstationsfremmende hjernemedicin som Ritalin og Provigil har vist sig at være stort set uden bivirkninger. Desuden giver vi allerede en masse medicin til folk, uden at der er tale om sygdomme, siger John Harris og nævner p-piller og Viagra som gode eksempler.

Flere erhvervs-ph.d'er

En målrettet kampagne for at få flere virksomheder i provinsen til at ansætte en erhvervs-ph.d.-studerende resulterede i, at der i 2008 kom 192 ansøgninger, hvoraf de 119 blev godkendt. Det er det hidtil højeste antal på et år. Især regionerne Midtjylland og Sjælland har taget ordningen til sig. Her er antallet af stipendier steget fra henholdsvis 17 til 28 og 1 til 11. 47 procent af alle virksomheder med en erhvervs-ph.d. ligger nu uden for hovedstadsområdet, hvor det for tre år siden kun var hver femte virksomhed. I forhold til 2007 er der dog nu færre små og mellemstore virksomheder, der har søgt og fået en ph.d.-studerende. Samtidig er antallet af kvindelige ph.d.-studerende faldet fra 46,8 til 34,5 procent. Derfor vil Forsknings- og Innovationsstyrelsen nu iværksætte en ekstra informationsindsats over for de to grupper.

Taxameteranalyse

Otte organisationer, herunder C3, DI og DJØF, har sendt brev til Helge Sander med anbefalinger til taxameteranalysen. I brevet præsenteres en række konkrete forslag til indholdet af den taxameter-analyse, som netop er sat i gang.

– Vi vil undgå en indholdstom analyse, siger forskningschef i DI Charlotte Rønhof.

Analysen skal ifølge de otte organisationer bl.a. undersøge, hvor mange timers undervisning hver elev modtager per semester, hvor store hold de undervises på, samt hvordan det sikres, at en forhøjelse af taxametret rent faktisk også vil gå til at forbedre undervisningen.

Nyt initiativ skal styrke forskningen på sygehuse

Læger har nu mulighed for at uddanne sig til speciallæge, samtidig med at de tager en ph.d.-uddannelse. Det skal styrke den patientnære kliniske forskning.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Politiske krav til de danske sygehuse om, at patienterne skal hurtigere i behandling og have garanti for behandling, presser i disse år den del af den medicinske forskning, som inddrager patienter og oplysninger om patienter. Nu skal et nyt uddannelsesforløb på danske hospitaler styrke denne del af forskningen, så ny viden hurtigt kan blive omsat til bedre behandling af patienterne.

– Den patientnære kliniske forskning er en stolt dansk tradition, som er truet. Derfor er der brug for at styrke den, siger dekan Søren Mogensen fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Fakultetet har sammen med Århus Universitetshospital søsat et nyt uddannelsesforløb, som kom-

binerer ph.d.-uddannelsen med uddannelsen af speciallæger og samtidig skærer et år af den tid, det normalt tager at få begge uddannelser.

Skaber ny kultur

Foreløbig er der planlagt forløb for et dusin læger inden for klinisk biokemi og kirurgi, hvor de knytter deres forskeruddannelse sammen med deres kliniske speciale.

– Vi regner med, at det forløb bliver fremtiden for mange læger, og fakultetet vil lægge stor vægt på at stille faciliteter til rådighed for den kombinerede uddannelse, siger Søren Mogensen.

På Klinisk Institut ser institutleder Jens Chr. Djurhuus også frem til, at mange læger vil komme ind i det nye uddannelsesforløb.

– Den kombinerede og komprimerede uddannelse vil skabe en kultur, der gør det naturligt, at nogle læger får en karriere inden for både forskning og klinik. Det sikrer også, at sundhedsvæsenet bliver en mere attraktiv arbejdsplads, siger Jens Chr. Djurhuus, der på Klinisk Institut har omkring 70 procent af de ph.d.-studerende ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Et forløb uden recept

Det nye uddannelsesforløb er blevet muligt, efter at Sundhedsstyrelsen har

revurderet sin fortolkning af et EU-direktiv. Styrelsen har tidligere fortolket direktivet sådan, at den femårige uddannelse til speciallæge ikke kunne ske på deltid, hvor lægen samtidig tog en ph.d.-uddannelse.

– Når vi ønsker at kombinere de to uddannelser, er det for at få en større klinisk relevans i ph.d.-uddannelsen. Vi ser gerne, at mange af de ph.d.-studerende i deres projekt tager afsæt i problemstillinger fra klinikken. Det vil ofte forudsætte, at de er i gang med et medicinsk speciale, hvor de så falder over en problemstilling, de kan bruge i et ph.d.-projekt, forklarer Søren Mogensen.

Han forventer, at de fleste vil begynde på en ph.d.-uddannelse, når de har været gennem den kliniske basisuddannelse og den etårige introduktion til speciallægeuddannelsen.

Kombinationsuddannelsen vil blive individuelt tilrettelagte forløb, der i hvert enkelt tilfælde skal godkendes af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse.

– Der er ingen recept på den uddannelse. I perioder kan arbejdstiden blive delt mellem klinik og ph.d.-uddannelsen, mens den i andre perioder udelukkende består af arbejde i klinikken eller forskningsaktiviteter, siger Søren Mogensen. ■

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

SU-besparelser – Nej tak

Skattekommissionens forslag om at begrænse SU'en til 4 år og erstatte resten med lån har, mildt sagt, ikke fået en positiv modtagelse af de studerende på Aarhus Universitet.

Det første protestmøde, arrangeret i en fart af Studenterrådet, trak næsten 200 studerende, og Studenterrådets Svend Dyrholm lovede flere protester, hvis ikke forslaget bliver droppet.

– Først troede jeg, det var en and. Det kunne de simpelthen ikke mene

seriøst. Men det gjorde de, og derfor vil vi virkelig føre kampagne for at få det taget af bordet, fortalte han de fremmødte.

Også på Facebook raser SU-krigen. Gruppen "Nej til skattekommissionens SU-forringelser – Investér i fremtidens velfærd" har i løbet af få dage fået over 45.000 bitre studerende medlemmer.

Liberale Studerendes modgruppe "Ja tak til lavere skat – selvom det koster SU-klip" havde ved redaktionens slutning kun 210 medlemmer.

Sommersupplering på alle AU-uddannelser

Fra sommeren 2009 bliver det muligt at søge om betinget optag på alle bacheloruddannelser på Aarhus Universitet, så ansøgere kan tage et ekstra gymnasiefag i løbet af sommerferien. Det er et signal om, at vi gerne vil have de kvalificerede hurtigere i gang, siger kontorchef i studieforvaltningen Eva Teilmann.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Du kan have et tårnhøjt gymnasiesnit, men det får dig ikke ind på medicin, hvis du kun har kemi på C-niveau. Hidtil har den eneste mulighed for studerende, der mangler det rigtige fagniveau, været at bruge et helt år på at supplere deres studentereksamen – også selvom det kun er et enkelt fag, der mangler for at kunne søge ind på drømmeuddannelsen. Nu åbner Aarhus Universitet fra sommeren 2009 op for, at studerende kan blive optaget på såkaldt ”betinget optag”. Det vil sige, at studerende, der ikke opfylder fagkravene på et

studium, kan søge om at blive optaget under forudsætning af, at de består den sidste eksamen i løbet af sommerferien.

Spild af tid at vente
Eva Teilmann, som er kontorchef i studieforvaltningen, forklarer, at betinget optag faktisk ikke er noget nyt. Der har været betinget optag på mange studier i flere år. Det nye er, at også studier med adgangsbegrænsninger, hvor ikke alle bliver optaget, og karaktersnittet får betydning, også skal tilbyde betinget optag.

– Det er lidt spild af tid, at studerende, der bare mangler et enkelt niveau i et enkelt fag, skal vente et helt år på at søge ind. Vi tror, at studerende, der får tilbudt betinget optag på deres drømmeuddannelse, også vil være ekstra motiverede til at hænge i hen over sommeren. Og på de fag, som hidtil har tilbudt betinget optag, kan vi se, at langt hovedparten af de studerende vender tilbage med en bestået eksamen efter sommerferien, forklarer hun.

Rent praktisk får de studerende kun mulighed for at supplere et fag et niveau op, f.eks. kemi fra C- til B-niveau. Samtidig bliver de ikke indskrevet på universitetet, før de har papir på det sidste fag.

Håndslag fra VUC
I forbindelse med indførelsen af generelt betinget optag har VUC Århus, der er Undervisningsministeriets koordinator af Gymnasial Supplering i hele Midtjylland, givet universitetet håndslag på, at centret vil oprette så mange sommerferiehold, at alle 2009-studenter, der vil optages betinget, har

mulighed for at få deres undervisning.

– Vi vil sørge for at dimensionere størrelsen af sommerholdene, så alle, der har behov for at sommersupplere, kan få mulighed for det. Vi har gennemgået vores fagudbud i forhold til adgangskravene, og vi dækker mindst 95 procent af det behov for supplering, som ansøgerne kan have før starten på ønskestudiet. Er man så uheldig at ramme et af de få fag, vi ikke har i Århus, er det vel heller ikke nogen katastrofe at skulle tilbringe 5 uger i Odense, Aalborg eller København, fortæller Preben Clausen, der er rektor for VUC Århus og GS-koordinator.

Han forklarer, at GS-koordinatorerne landet over har synkroniseret start- og sluttidspunkterne på sommerkurserne, så alle sommerkurser starter mandag den 13. juli 2009. På den måde bliver det nemmere for de studerende at planlægge deres sommer.

Ikke flere pladser
Eva Teilmann understreger, at betinget optag ikke betyder, at der bliver flere studiepladser – kun at det bliver nogle andre, der ender med at få dem tilbudt.

– Når en studerende på et studium med adgangsbegrænsning får tilbudt en plads på betinget optag, betyder det jo, at der er en anden, der ikke kommer ind. Derfor tror jeg også alt andet lige, at grænsekvotienten risikerer at stige i år, fordi flere har mulighed for at søge. Men vi slipper for, at studerende kommer til at vente et år, når de kan nøjes med at vente en måned, siger hun. ■

Betinget optag

Betinget optag betyder, at den studerende bliver optaget under den forudsætning, at han eller hun inden studiestart dokumenterer at have bestået sommersupplering, så adgangskravene er opfyldt. Sommersupplering er kun aktuelt for kvote 1-ansøgere, da kvote 2-ansøgere ikke kan nå at få sommerkurserne med i behandlingen af deres ansøgning.

Den studerende kan kun få betinget optag til at supplere i ét fag, ét niveau, og skal senest 5. juli dokumentere, at vedkommende er tilmeldt et suppleringskursus. Når suppleringsfaget er bestået, skal eksamensbeviset være Aarhus Universitet i hænde senest 5. september. Hvis ikke dokumentation bliver indsendt, eller hvis den studerende dumper til sommersuppleringskurset, bortfalder studiepladsen.

VUC Århus arrangerer ud over sommersuppleringen også almindelige 1.-semesters suppleringskurser med studiestart i januar, marts og august hvert år.

Læs mere på www.au.dk/betingetoptagelse
www.gsdanmark.dk og vucaarhus.dk

Gymnasieelever: *Et uoverskueligt valg*

En ny rapport fra Videnskabsministeriet anslår, at 3000 færre søgte ind på universiteterne i 2008, specifikt fordi de havde valgt de forkerte fag i gymnasiet. Og det er svært at vælge rigtigt så tidligt, siger både gymnasieelever og lederen af studievejledningen på Aarhus Universitet.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

– Man skal tænke over, hvad man gør. I 10. klasse ville jeg gerne læse psykologi, men i dag har jeg overhovedet ikke nogen ide om, hvad det skal være.

Kamilla Gamborg Isaksen er 17 år og er midtvejs i 1. g på Marselisborg Gymnasium. Sammen med Ida Skov Milthers, Mads Stylsvig og tusindvis af andre 1.-g'ere landet over har hun netop taget stilling til, hvilke gymnasielinjer, fagpakker og niveauer der skal stå på hendes eksamensbevis om 2 ½ år – et valg, der også får vidtgående konsekvenser for, hvilke universitetsstudier gymnasieeleverne i sidste ende kan søge ind på.

Ida Skov Milthers ved heller ikke, hvad hun vil læse på universitetet. Kun at det skal være noget i retning af naturvidenskab. Derfor har hun også prøvet at vælge det sikre: matematik, fysik og kemi på højt niveau.

– Jeg ved endnu ikke, hvad jeg vælger, så derfor har jeg forsøgt at tage den linje med flest muligheder inden for det, der interesserer mig. Men jeg synes, det har været meget svært at overskue, hvilke fag der er de rigtige, forklarer hun.

3000 færre på grund af krav
En gymnasiereform og nye skærpede adgangskrav til universiteterne betyder, at de dage er forbi, hvor gymnasieelever bare skal vælge mellem ”sproglig” eller ”matematisk”. I dag skal eleverne efter et halvt års introforløb selv sammensætte deres fagpakke med individuelle niveauer og valgfag, og hvis ikke de vælger rigtigt, kan det betyde efterfølgende

supplering og dermed et eller flere år mellem gymnasiet og universitetsstudiet.

En stor del af sommerens faldende optag på universiteterne skyldes formentlig netop, at gymnasieeleverne måtte bruge et år mere på at supplere for at leve op til de nye fagkrav. I en rapport estimerer Videnskabsministeriet selv, at 3000 færre søgte ind i 2008, fordi de havde valgt forkert i løbet af deres gymnasietid. Og samtidig erkender Videnskabsministeriet, at de nye adgangskrav kombineret med de mange valgmuligheder i gymnasiet kan betyde, at langt flere gymnasieelever fremover må bruge tid på at supplere. Og at nogle risikerer helt at blive tabt på gulvet, fordi de ender ud med en fagsammensætning, der ikke kan få dem ind på drømmeuddannelsen.

Hører ikke efter
Poul Lautrup er områdeleder for vejledningsområdet på Aarhus Universitet. Han mener i lighed med gymnasieeleverne, at det er meget svært at træffe det rigtige uddannelsesvalg allerede i 1. g.

– Det er svært for et ungt menneske at vælge de rigtige fag og niveauer så tidligt, når man ikke ved præcist, hvad man skal være, og hvad man er god til. Som 1.-g'er er man bare ikke så afklaret med, hvad man er god til, og derfor hører de studerende tit ikke så godt efter al den information om fremtidige uddannelsesvalg, som vejlederne prøver at give dem.

Siden de nye fagkrav og gymnasiereformen har han

fået mange flere spørgsmål fra kommende studerende om deres fagsammensætning. Men også studievejledere og ikke mindst de unges forældre er begyndt at ringe til universitetet for at tjekke op på de unges drømmestudium.

Vil ikke lade sig presse
– At forældrene ringer på vegne af deres søn eller datter for at høre, hvad man skal vælge i gymnasiet for at kunne læse medicin, ser jeg som et udtryk for, at det er blevet både sværere og vigtigere at vælge rigtigt. Det, jeg plejer at sige, er, at de unge selvfølgelig skal prøve at vælge

de rigtige fag, men at de også skal fokusere på det, der virkelig interesserer dem, og den uddannelse, de kan blive gode til. Ingen veje er lukkede, hvis man vælger forkert, men det kan selvfølgelig betyde, at man skal bruge op til et år på at supplere i de fag eller niveauer, man evt. mangler for at kunne komme ind på drømmestudiet, forklarer Poul Lautrup.

Også 1.-g'eren Mads Stylsvig er imod at lægge sig fast for hurtigt, selvom han udmærket er klar over, at det er det, den nye gymnasiereform og de nye krav lægger op til.

– Jeg har ingen anelse om, hvad jeg vil være. Jeg tror, det skal være noget i retning af naturvidenskab eller måske ingeniør, men jeg tror, man skal passe på med at pege et specifikt studium ud for hurtigt. Selv ved jeg ikke, hvad jeg ender med at vælge, og jeg har ikke tænkt mig at lade mig presse til at træffe et valg, før jeg er klar til det, smiler han. ■

Ida Skov Milthers (t.v.), Mads Stylsvig og Kamilla Gamborg Isaksen

Foto: Jesper Rals/AU-foto

AU•nyt

Redigeret af

Gitte Bindzus Knudsen og Hans Plauborg

Den danske Rødliste opdateret med 1.256 arter af planter og dyr

DMU: Den 30. januar offentliggjorde Danmarks Miljøundersøgelser rødlistestatus for i alt 1.256 arter af danske insekter, svampe og karplanter. Status viser, at hver tredje af de arter, hvor der findes tilstrækkelige data er kategoriseret som truet i mindre eller større grad eller som forsvundet fra Danmark. Fire af de 1.256 arter er forsvundet i forhold til den forrige status i 1997. Den danske Rødliste viser, hvilke arter af danske dyr og planter der er forsvundet eller truet i større eller mindre grad, og hvilke der ikke er det. Fagfolk har bedømt, at 36 arter af tæger, humlebier, svampe, laver og karplanter er forsvundet fra Danmark siden 1850 ud over de fire førnævnte arter.

www.dmu.dk

Store forskelle i danske og finske læreres indstilling

DPU: Der er stor forskel på, hvad finske og danske børn får ud af deres skolegang. Det viste blandt andet PISA-undersøgelserne i 2006. Forskellene i de danske og finske læreres grunduddannelse og i deres indstilling til undervisningen er en del af forklaringen, viser ny ph.d.-afhandling af Frans Ørsted Andersen fra DPU.

– Mens de danske lærere primært har mangetydige, komplekse og almendannende mål med deres undervisning, og det enkelte barns alsidige udvikling, trivsel, selvstændighed og udvikling af selvforvaltning og selvtillid ligger dem meget på sinde, har de finske lærere mere fokus på undervisning og faglighed som deres grundlæggende kompetence. De ser ikke sig selv som mini-psykologer, men som professionelle ledere med høje ambitioner på elevernes vegne. De koncentrerer sig om at få klassen til at fungere og få orkesteret til at spille, forklarer Frans Ørsted Andersen.

www.dpu.dk

Ny masteruddannelse i offentlig ledelse

SAM: Fra 1. september 2009 udbydes en helt ny masteruddannelse i offentlig ledelse. Uddannelsen udbydes i et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Copenhagen Business School og Syddansk Universitet. Den fleksible masteruddannelse giver ledere i den offentlige sektor nye muligheder for at ruste sig til fremtidens krav om at sikre effektiv service og attraktive arbejdspladser. En nyskabelse ved den nye masteruddannelse er, at den er meget fleksibel i forhold til tilsvarende tilbud på markedet, da det er muligt at tilrettelægge sin uddannelse ret frit, så selvom uddannelsen er normeret til 2 år, kan den strækkes over helt op til 6 år.

www.samfundsvidenskab.au.dk

Blæksprutters sugekopper består af en enestående nanostruktur

NAT: Et nyt forskningsprojekt, som er gennemført af lektor Henrik Birkedal fra Kemisk Institut og Interdisiplinært Nanoscience Center (iNANO) i samarbejde med forskere fra University of California, Riverside, USA, viser, at Humbolt-blæksprutters sugekopper består af en enestående nanostruktur, der er opbygget af ultratynde proteinrør, som både kan holde til ekstreme belastninger, og som samtidig er meget bøjelige. Opdagelsen er et stort skridt inden for materialeforskning. Nyheden blev for bare to uger siden bragt som forsidehistorie på det internationale tidsskrift *Advanced Materials*, der er verdens førende inden for sit felt.

– Opdagelsen er et stort gennembrud inden for materialeforskning. Blæksprutters naturligt skabte nanostrukturer kan føre til udviklingen af nye enestående materialer, som bilindustrien, luftfarten og robotteknologien kan få stor glæde af, siger Henrik Birkedal, der har deltaget i projektet, siden han for nogle år siden var udstationeret på University of Californien, Santa Barbara.

www.nat.au.dk

ASB får ansvar for opdatering af AUs 'Find en forsker'

ASB: Journalister og andre interesserede skal have let ved at finde vej til de rette forskere. Derfor vil forskere ansat ved Handelshøjskolen (ASB), Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF), Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), som alle fusionerede med AU i 2007, nu snart blive synlige i AU's fælles database *Find en forsker*.

I efteråret 2007 blev det besluttet, at *Find en forsker* skulle udvides og opdateres. Projektet skulle have været færdigt i sommeren 2008, men tekniske problemer forsinkede processen. Nu har AU outsourcet opgaven til ASB, som skal stå for en generel opdatering af emneord samt oversættelse til en engelsk brugerflade inden medio april. ASB beholder samtidig sin egen database, som alene rummer ASB's egne forskere. *ASB Inline*

Danske forskere bag ny hjemmeside om livets udvikling

HUM/NAT: Samtidig med 200-året for Darwins fødsel har danske forskere på tværs af fag og universiteter oprettet en ny hjemmeside – evolution.dk. Hjemmesiden skal mane myterne om evolutionsteorien i jorden og løbende formidle den nyeste viden om evolution fra forskningens verden.

Portalen giver svar på spørgsmål som: Har aber moral? Hvad ved vi om livets opståen? Hvordan har mennesket udviklet sig? Udelukker evolution religion?

– Det er som et nyt, kæmpestort evolutionsleksikon. Når vi i forskningens verden lærer noget nyt, bliver det med det samme formidlet til evolution.dk. Vi er glade og stolte over at kunne give den danske befolkning et *Livets Leksikon* som gave i anledningen af evolutionsåret, siger leder af evolution.dk, lektor, ph.d. Peter C. Kjærgaard, Aarhus Universitet og University of Cambridge.

MÆLK er ikke bare mælk

DJF: Forskere fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet er med i et omfattende dansk-svensk projekt, der har til formål at identificere genetiske forskelle i mælkenes næringsmæssige, sundhedsmæssige og teknologiske egenskaber. Ved at sammenkoble nye "omics" teknikker: genomics, proteomics og metabonomics – vil forskerne sammenkoble koens genetiske forskelle med forskellene i mælkenes sammensætning og egenskaber.

Målet er at klarlægge, hvordan genetikken spiller ind på mælkenes teknologiske egenskaber og den ernæringsmæssige og sundhedsmæssige profil. Når forskerne har identificeret variationerne, vil de udpege genetiske markører, som i sidste ende kan hjælpe landmanden med at udpege de køer, der kan producere mælk med specifikke egenskaber – for eksempel hvilken ko, der er mest egnet til osteproduktion, eller som har en særlig sund fedtsyresammensætning.

www.agrsci.dk

Professor i kemi, dit svin!

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

➔ Fortsat fra side 1

mest, siger han i en artikel i *Times Higher Education*.

Nogle gange bruger han den ”klas-siske definition: En topolog er en, der ikke kan kende forskel på en kaffekop og en doughnut. Hvis bord-damen alligevel insisterer på at få at vide, hvilken slags matematik han bedriver, kan han finde på at svare: ’Jeg har specialiseret mig i at lægge tal sammen, men håber snart at be-væge mig over i at kunne gange.’ Der-efter er der i det mindste en chance for, at samtalen kan komme videre over et godt grin.”

Brugen af matematik

På Aarhus Universitet kan flere ma-tematikforskere godt genkende kari-katuren.

– Jeg lærte hurtigt, at kunststyk- ket ved at være en underholdende bordherre er at lytte i stedet for selv at snakke, siger lektor emeritus Tage Bai Hansen.

– Essensen i matematik er så ab- strakt, at det ikke giver mening at forsøge at forklare folk, hvad man laver. Men man kan give nogle ek- sempler på, hvad det bruges til, og det tilfredsstiller såmænd de fleste, siger han.

Brugen af matematik er også den strategi, Danmarks eneste kvindelige professor i matematik, Eva Bjørn Vedel Jensen, benytter sig af i selska- belige sammenhænge. Hun forsker bl.a. i stereologi, som omfatter meto- der til at få præcis information om et tredimensionelt objekt ud fra en- eller todimensionelle observationer.

– Jeg fortæller, at den forskning bl.a. bruges i neuroforskningen til at studere lidelser i hjernen som Alzhei- mers, Parkinsons syge og skizofreni. Det bliver hurtigt for abstrakt, hvis jeg skal fortælle, hvad jeg faktisk gør, siger Eva Bjørn Vedel Jensen.

Som at snakke sanskrit

Hendes kollega, professor i matema- tik Bent Ørsted, forsøger som regel at tage opgaven på sig. Det har han gjort, siden han engang kom til at sige til en: ”Det forstår du alligevel ikke.”

– Jeg har fortrudt det svar lige siden. Jeg synes, at matematikken fortjener et bedre omdømme, og så skal man selvfølgelig ikke affærdige folk. Men det er klart, at det hurtigt bliver en umulig opgave at forklare folk, hvad matematikere faktisk *gør*. Det vil svare lidt til at begynde at snakke sanskrit til sin borddame, siger han.

Hvis folk er interesserede og ikke bare lukker samtalen med en ”mate- matik var mit dårligste fag i skolen”- kommentar, kan Bent Ørsted finde på at fortælle om matematikkens histo- rie – om primtal, Euklid og geome- trien. Eller om, hvordan det moderne samfund med computere, GPS og mobiltelefoner slet ikke var blevet til uden matematikere.

– Eller jeg kan finde på at fortælle om, hvordan musik og rummet kan beskrives som matematik og lys og varme. Så længe man ikke hiver ser-

vietten frem og begynder at skrive x’er og y’er, kan man godt få en sam- tale ud af det, mener Bent Ørsted.

P-piller og kemi

Karl Anker Jørgensen er professor i kemi. Når han fortæller det, møder han som regel stor respekt og en un- dren over, hvad sådan en laver. Men andre gange går den ellers gode kemi med borddamen fløjten, når han for- tæller, hvad han laver.

– Der findes kvinder, som har nogle følelser over for kemi baseret på, at de ikke forstår det og i øvrigt ikke kan lide det, siger Karl Anker Jørgensen, og fortæller om en episode, der står særlig tydeligt i hukommelsen.

– Jeg fik engang denne herlige kvinde til borddame. Det viste sig, at hun havde en magisterkonferens i kunsthistorie og blandt andet interes- serede sig for kunstneren Paul Klee, og da jeg også interesserer mig for kunst, gik snakken rigtig godt. På et tidspunkt spørger hun så, hvad jeg laver, og da jeg fortæller det, drejer hun i løbet af et par nanosekunder

“ Der findes kvinder, som har nogle følelser over for kemi baseret på, at de ikke forstår det og i øvrigt ikke kan lide det.

Professor i kemi Karl Anker Jørgensen

180 grader og siger: ”Det havde jeg sgu ikke troet om dig. Er du virkelig et af de svin, der forurener og øde- lægger verden?” Og hun var ikke iro- nisk, fortæller Karl Anker Jørgensen, der straks tog ”udfordringen” op.

– Jeg sagde til hende, at hun lig- nede en, der havde nydt godt af den seksuelle frihed, som p-pillen havde givet kvinder. Så røg hun jo helt op i det røde felt og spurgte, hvad pokker hendes sexliv havde at gøre med, at jeg var professor i kemi, hvortil jeg svarede, at det er kemikere, der har udviklet p-pillen. Faktisk, sagde jeg til hende, så har jeg en kollega i USA, der er blevet meget rig på at udvikle p-pillen, og han har brugt mange af sine penge på at købe Paul Klee-bille- der. Med andre ord har du været med til at finansiere hans private samling, hver gang du købte p-piller. Så blev hun helt stille, fortæller Karl Anker Jørgensen.

Fysiker? Nå!

Nogle gange kan det lukke for al vi- dere samtale, at man fortæller, hvad man arbejder med. Det har seniorfor- sker Lise Frohn fra Danmarks Miljø- undersøgelser prøvet.

– Jeg var engang til en fest, hvor en mand kom hen og spurgte, hvad jeg lavede. Jeg fortalte, at jeg var uddan- net fysiker fra Niels Bohr Institutet, hvorefter han kiggede ned i jorden, svarede ”nå”, vendte sig og gik. Vi talte ikke sammen mere den aften, siger Lise Frohn med et grin.

Hun indrømmer, at hun i dag hver- ken siger ”seniorforsker” (”så tror folk bare, der er en gammel mand inde i en”) eller fysiker, hvis nogen spørger.

– Jeg siger i stedet, at jeg arbejder med luftforurening. Det virker meget bedre, forklarer hun.

Lektor Marit-Solveig Seidenkrantz undgår for det meste også at sige, at hun er geolog.

– Jeg siger som regel, at jeg ar- bejder på universitetet og forsker i klima. Det vækker jo de fleste folks interesse i dag. Hvis man siger ”geo- log”, hører mange det som ”teolog” og tror, man er præst, og de, der kender lidt til faget geologi, tror ofte, det har noget med olie at gøre, fortæller hun.

Professoren og filosofen

Michael Svarer er endnu ikke fyldt 40, men er allerede professor i øko- nomi.

– Det er sjældent, jeg siger til folk, at jeg er professor. Jeg siger, at jeg arbejder ved universitetet, eller at jeg er nationaløkonom.

Af og til kommer det alligevel nogen for øre, at han også har et pro- fessorat i faget.

– Så kan de finde på at spørge, om man godt kan være professor, når man ikke er ældre. Til det svarer jeg så, at det er, fordi jeg har et særligt ungdomsprofessorat, griner Michael Svarer.

Et af hans forskningsområder er fa- milieøkonomi, hvor han blandt andet kigger på, hvordan forskellige fakto- rer påvirker et ægteskab – herunder risikoen for skilsmisse.

– Det er jo en enorm fordel at have sådan et forskningsområde, når man for eksempel er ved frisøren. Så kan man straks få en samtale ud af det, siger han.

Lidt sværere kan det måske være at få snakken til at glide hos frisøren, hvis man er filosof.

– Nej, jeg synes, det kommer an på, hvordan man griber det an, siger Ej- vind Hansen, der er adjunkt i filosofi.

– Hvis folk spørger, hvad en filosof laver, så siger jeg, at filosofi handler om at reflektere over, hvordan vi ar- gumenterer. Det plejer at vække folks interesse, for alle ved jo, at der findes gode og mindre gode argumenter, og de fleste har også en oplevelse med det. På den måde kan man liste samtalen over i noget, der interesserer samtalepartneren.

Ejvind Hansen er ikke bange for at kalde sig filosof, selv om det skulle give nogle associationer til en snart 2500 år gammel togaklædt græker.

– Man kan lige så godt melde ud. Det kan være, det gør samtalepartne- ren nysgerrig, og så er det en invitation til en videre samtale. Men hvis ved- kommende mest spurgte af høflighed, kan det også være en effektiv konver- sationsstopper, siger Ejvind Hansen.

Skulle der sidde en og anden forsker derude og tænke, hvilken akademisk profession der mest effektivt stop- per videre spørgsmål, har den afdøde engelske digter W.A. Auden fundet svaret. Når han på sine rejser ikke orkede at snakke med fremmede, der spurgte til hans beskæftigelse, svarede han altid: middelalderhistoriker. Så indfandt tavsheden sig straks. ■

Modelfoto: Lars Kruse/AU-foto

Det er ikke til at vide, hvad der sker, når man som forsker befinder sig i sociale sammenhænge og fortæller, hvad man laver. Bliver samtalepartneren imponeret, skrækslagen, nysgerrig eller måske rasende? Hvis man helst vil undgå videre sam- tale, kan det være en ide at gøre som digteren W. A. Auden. Når han på sine rejser ikke orkede at snakke med fremmede, der spurgte til hans beskæftigelse, svarede han altid: middelalderhistoriker. Så indfandt tavsheden sig straks.

Institutråd med eller uden veto

Rektorerne støtter ideen om at genindføre institutrådene som led i revisionen af universitetsloven. Det samme gør flere politikere. Men skal rådene blot være rådgivende over for institutlederen, eller skal de kunne nedlægge et veto?

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Murren i krogene over manglende indflydelse. Beslutninger uden om de ansatte og manglende begrundelser for beslutningerne. Det er nogle af de klager, som lyder rundt omkring på landets universiteter, efter at universitetsloven afskaffede de valgte institutledere og -råd og overlod det til dekanerne at ansætte dem, der skal stå ved roret på de enkelte institutter. Klagerne nåede også frem til den store høring om universitetsloven, som sidst i januar blev afviklet på Københavns Universitet, hvor Akademikernes Centralorganisation var vært. Her var et af temaerne, hvordan ansatte og studerende kan sikres større indflydelse på de institutter, hvor de har deres daglige gang.

En prøveballon
Den indflydelse kunne forskere og studerende få ved at genindføre de valgte institutråd i forbindelse med den aktuelle evaluering af universitetsloven. Det mener bl.a. formanden for landets universitetsrektorer, Jens Oddershede

fra Syddansk Universitet.
– Vi er nødt til at høre efter, når mange siger, de er kommet for langt væk fra, hvor beslutningerne træffes, og har sværere ved at overskue, hvad der foregår. Det drejer sig om at fastholde medarbejdernes engagement, begrundet rektoren sit forslag, som han indtil videre betegner som en prøveballon afsendt for egen regning. Jens Oddershede mener, at institutlederen i alle væsentlige beslutninger om bl.a. budgetter og ansættelser skal rådgive sig med institutrådet, hvor der skal sidde repræsentanter både for forskerne, det teknisk-administrative personale og de studerende.

Fokus på institutterne
Hos et af partierne bag universitetsloven vækker rektorens forslag genklang.
– Ideen om et valgt institutråd er noget af det bedste, jeg har hørt i forhold til at sikre ansatte og studerende indflydelse, siger Socialdemokraternes forskningspolitiske ordfører, Kirsten Brosbøl.
– Jeg tror, vi skal have fokus på institutniveauet. Det er der, jeg hører, der er behov for

forbedringer, siger hun.
Malou Aamund fra Venstre er mere tilbageholdende i sine udmeldinger om behovet for institutråd.
– Min grundholdning er, at det er bestyrelsens og ledelsens ansvar at sikre medarbejdernes indflydelse og demokrati. Hvis evalueringen viser, at lederne på universiteterne kommer med diktater, og at friheden er klempt, så må vi bruge de værktøjer, der kan sikre de ansattes indflydelse og frihed, siger Venstres forskningspolitiske ordfører.

Gensidigt veto
Da universitetsloven blev fremlagt, var en af dens skarpeste kritikere Peter Lotz. Han er i dag institutleder på Copenhagen Business School og mener, det helt afgørende problem ved loven er, at ledere bliver udpeget ovenfra.
– I en organisation som et institut dominerer human-kapitalen. Det minder meget om partnervirksomheder som advokat- og arkitektfirmaer, hvor det er hovederne, der er interessante og derfor skal have indflydelse. Det betyder, at der i realiteten eksisterer en gensidig veto, hvor både dekanen og forskerne skal have et ansvar for udpegningen af en institutleder. Det bør loven afspejle f.eks. med en hensigtserklæring om, at en institutleder skal ansættes i samråd med de ansatte, siger Peter Lotz.
Kirsten Brosbøl mener, det er vigtigt at styrke medarbejdernes fornemmelse af, at de

også har institutlederens loyalitet.
– Men jeg synes, det er forkert at lægge sig fast på en løsning, inden vi har fået evalueringen. Indtil videre er jeg mest varm på tanken om et institutråd, og det kan fint kombineres med en ansat leder. Om rådet så skal have mulighed for at nedlægge veto, vil jeg meget gerne være med til at diskutere, siger Kirsten Brosbøl.
Jens Oddershede fastslår, at dekanen fortsat skal ansætte institutlederne.
– Ellers hænger systemet ikke sammen. Men jeg forestiller mig, at institutrådet får en vigtig rådgivende funktion f.eks. ved at være med i dekanens ansættelsesudvalg. ■

Faktaboks:

På Aarhus Universitet fastslår vedtægterne, at der ved ansættelse af institutledere eller sektorchefer skal nedsættes en rådgivningsgruppe med repræsentanter for det videnskabelige personale, det teknisk-administrative personale og de studerende på instituttet. Gruppen skal orienteres om udkast til opslag og om det samlede ansøgerfelt og får forelagt relevante indkomne ansøgninger, hvorefter den rådgiver om, hvilke kandidater der skal indkaldes til samtale.

Debatten om frihed og fusion skal ud på hele universitetet

Alle ansatte og studerende på Aarhus Universitet bliver nu opfordret til at deltage i den evaluering af universitetsloven, som er sat i gang. Ledelsen på universitetet inviterer alle til at bidrage med synspunkter, erfaringer og forslag.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Forskningsfriheden, medbestemmelsen, den frie debat på universitetet, universitetets frihedsgrader og status efter fusionen i 2007. Fem store emner, som efter fem år med universitetsloven og to år med det nye Aarhus Universitet nu skal diskuteres grundigt igennem på universitet. Men hvor grundig den diskussion bliver, er helt op til de ansatte og de studerende.
Ledelsen på universitetet lægger nemlig op til, at alle er velkomne til at bidrage med synspunkter og holdninger til Aarhus Universitets indspil til evalueringen af universitetsområdet, som nu er i gang. Regeringen og Socialdemokraterne har fastlagt de fem temaer i evalueringen, der måske kan føre til en egentlig revision af universitetsloven.

Også indspil til ledelsen
Den brede debat skal sikre, at universitetet får samlet ansattes og studerendes erfaringer og synspunkter, fortæller fungerende universitetsdirektør, prorektor Søren E. Frandsen.
– Det er en vigtig diskussion, som forligspartierne bag universitetsloven har igangsat, og uni-

versiteterne er blevet bedt om at afgive svar på en række konkrete spørgsmål. Vi har derfor inviteret til en bred debat på universitetet med henblik på at opsamle de synspunkter og erfaringer, der er på Aarhus Universitet, siger Søren E. Frandsen om baggrunden for at iværksætte debatten.
– Betyder det, at ledelsen også vil imødekomme ønsker og behov, selv om de ikke fører til en revision af loven?
– Det kan man sagtens forestille sig. Det er naturligvis vigtigt, at vi i de forskellige ledelseslag har fingeren på pulsen, lytter og forstår medarbejdernes behov og de udfordringer, de møder i hverdagen. Jeg kan da sagtens forestille mig, at vi på baggrund af de hidtidige erfaringer finder behov for justeringer og tilpasninger i den måde, vi gør tingene på.
– Hvor langt er ledelsen parat til at gå for at imødekomme de ønsker eller krav, der kommer frem?
– Vi skal jo undgå at ødelægge noget, der er velfungerende, men når det er sagt, så er vi meget åbne over for konstruktive indlæg og forslag til de kommende drøftelser, siger Søren E. Frandsen og understreger, at der er tale om en proces, der løber det meste af 2009.

Spændt på kritikens omfang
Søren E. Frandsen ønsker ikke på nuværende tidspunkt at udtale sig om behovet for ændringer og tilpasninger.
– Nu er processen sat i gang, og jeg glæder mig rigtig meget til at få et overblik og få nogle af også de mere kritiske synspunkter sat ind i en større sammenhæng. Det er i hvert fald nogle vigtige og spændende temaer, der nu skal drøftes. Vi er klar over, at der er kritikere af loven og ledelsen af de danske universiteter – så det bliver spændende af følge debatten de kommende måneder, siger han.
Ledelsen har opfordret bl.a. institutterne, de akademiske råd, samarbejdsudvalg og studenterorganisationer til selv at skyde debatten i gang og har som supplement til de initiativer, der kommer til at foregå lokalt på hovedområderne, taget initiativ til at nedsætte en række fokusgrupper på tværs af hovedområderne og åbner ligeledes for en digital brainstorming, hvor det vil blive muligt for alle medarbejdere at komme med input i en afgrænset tidsperiode.
Aarhus Universitets bidrag til evalueringen skal afleveres til Videnskabsministeriet den 22. april. ■

VOXPOP

Skal universitetsloven sikre valgte institutråd, som skal være med til at vælge institutlederen og blive taget med på råd?

Professor Henrik Høgh-Olesen, Psykologisk Institut
– Jeg har ikke oplevet behovet her på instituttet, hvor institutlederen rådfører sig med en række forskellige fora. Det hører med til moderne ledelse, og hvis det er i orden, så er der ingen ko på isen, mener jeg. Et valgt organ ville være en fordel, men det helt store problem og forstyrrende element er den topstyring, vi udsættes for fra ministeriet, rektoratet og bevillingssystemet.

Lektor Henrik Sørensen, Økonomisk Institut, forsker bl.a. i ledelse
– Jeg synes ikke, vi skal have et tohovedet monster. Enten skal vi tilbage til det gamle system eller beholde det, vi har. Mange institutter har fået en top-down-ledelse, men en leder skal skaffe sig legitimitet gennem diskussion blandt medarbejderne, sørge for at brede informationer ud og begrunde sine beslutninger. Vi kan lære af Irmas high commitment-politik, hvor de ansatte har en høj grad af autonomi, som giver en stor arbejdsglæde.

Lektor Steffen Junker, Human Genetik
– Vi har i forvejen et lokalt råd med valgte repræsentanter for det videnskabelige personale, det teknisk-administrative personale og de studerende. Strategier, rekruttering og budgetter bliver diskuteret både i dette råd og i samarbejdsudvalget, og det fungerer fint. Jeg ser gerne, at sådan et organ bliver sikret i loven.

Det er forkert med den stramme ledelse, loven lægger op til. Men selvfølgelig har lederen beslutningsretten i sidste ende. Det ville være hensigtsmæssigt med valg af institutledere, men jeg mener, at medarbejderne, som det er tilfældet i dag, også fremover i det mindste skal høres ved ansættelse af institutlederen.

Lektor Hanne Andersen, Institut for Videnskabsstudier
– Det er et vanskeligt spørgsmål. Jeg har set både valgte og ansatte institutledere, som var gode, og nogle, som var dårlige, så jeg vil holde begge muligheder åbne. Alfa og omega er, at institutlederen har legitimitet hos medarbejderne. En måde at opnå den på er at inddrage valgte institutråd i beslutningerne. Her på instituttet bliver undervisnings- og forskningsudvalgene taget med på råd, men det er for tidligt at konkludere, hvordan det fungerer.

Lektor Mette Verner, Institut for Nationaløkonomi
– Mange har været utilfredse med manglende information fra institutledelsen og mulighed for at komme med input til ledelsen. Institutlederen har nu lovet forbedringer. Måske ville vi være bedre stillet med et lovsikret medarbejdervalgt forum, men der er jo ingen garanti for at beslutningerne reelt vil blive truffet der. Jeg tror, jeg foretrækker ad hoc-grupper til at sikre medarbejdernes indflydelse.

ENERGI
I FORANDRING
MENNESKER MED AMBITIONER

Mennesker med ambitioner

Morten Bang Mikkelsen
Cand. merc. fin.

Start som graduate i DONG Energy og sæt fokus på din udvikling

Er du nyuddannet inden for økonomi, så vil graduate programmet accelerere din læring og udvikling. Du skal have modet til at blive fagligt udfordret og drivet til at udforske dine kompetencer i en af de mest spændende brancher.

Send en SMS med kodeordet "graduate" til 1969 og få flere informationer med det samme.

 Mød vores graduates og se mere om jobs, mennesker og ambitioner på dongenergy.com/graduate

DONG
energy

Fra Eleanor og Jackie til

Førstedamerne har altid fascineret amerikanerne. I Danmark forsker lektor Inger H. Dalsgaard fra Institut for Sprog, Litteratur og Kultur som den eneste i de amerikanske præsidenternes ægtefæller, og ifølge hende har den nykronede førstedame Michelle Obama potentiale til at blive en perfekt en af slagsen.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Hvis nogen kan blive den nye Jacqueline Kennedy, er det nok Michelle Obama. Hun har stil og klasse, og hun har alderen med sig. Men kan der overhovedet komme en ny Jackie, som tog amerikanerne og resten af verden med storm, når hun poserede i sine fine Chanel-dragter og store runde solbriller?

– Folk har meget travlt med at sammenligne Michelle Obama med Jackie Kennedy. Men det mener jeg ikke helt, man kan. Jackie var bare et magisk øjeblik. Og derfor bliver hun altid trukket frem, så snart der kommer en ny førstedame. Amerikanerne håber på, at der snart kommer en, der kan leve op til Jackie. Det er drømmen om en amerikansk prinsesse Diana, og den drøm tror jeg godt, Michelle kan have potentiale til op leve op til, fortæller lektor og ph.d. Inger H. Dalsgaard fra Institut for Sprog, Litteratur og Kultur.

Fra sit kontor i Nobelparken med udsigt ud over Århusbugten taler den danske ekspert i amerikanske førstedamer livligt om Jackie, Michelle og Hillary. Hun er på fornavn med dem, som var det hendes veninder fra studietiden. For Inger H. Dalsgaard begyndte forskningen i de fremtrædende damer mest som en hobby, men inden for de seneste år har det taget fart, og sidste år underviste hun også i faget amerikanske førstedamer på kandidat-niveau.

Feminin kommunikation

En af de ting, der fascinerer hende ved emnet førstedamer, er den måde, damerne kan blive nødt til at bruge helt andre metoder på at kommunikere bestemte budskaber end deres mænd.

– Vi har måder at tolke præsidenten på: Hvad siger han, og hvad betyder det, og hvad er det for mekanismer, han bruger? Men hvilke feminine måder bruger førstedamen til at få indflydelse på? Hvad betyder det for eksempel, hvad for noget tøj Michelle Obama bar på indsættelsesdagen? Det er hun nødt til at tænke over og bruge i sin kommunikation, og det er sådanne emner, der gør, at jeg synes,

det nærmest bliver en hobby at forske i førstedamer. Altså hvad for nogle andre måder er der at kommunikere og bruge magt på end de mest indlysende?

Og netop kommunikationen gennem tøjet er noget, som både Jackie mestrede i 1960'erne, og Michelle mestrer i dag, og deri ligger ligheden mellem de to damer, der med 50 års mellemrum har været kvinden bag verdens mægtigste mand.

Det markante modeudtryk mestrer Michelle Obama på en måde, som hverken Hillary Clinton eller Laura Bush kunne, men det var det, der udødeliggjorde Jackie. Hun havde sin helt egen stil, og det er Michelle Obama også ved at udvikle.

– Der er en fast måde, som førstedamer kan klæde sig på. Tøjet skal helst være enten højrodt eller støvet lyseblåt, og det er Michelle gået lidt udenom. Hun prøver lidt nogle grænser af og blander de dyre designerkjoler med mere almindelige mærker. Hun har muligvis sit eget modeudtryk, som hun kan blive kendt for. Men hun gør ikke ligesom Jackie, der havde en designer, der styrede hele hendes image og stil, fortæller lektoren.

Hvorfor er tøjet så vigtigt?

Hvis man undrer sig over, om tøjet virkelig kan være så vigtigt, har Inger H. Dalsgaard også en forklaring på det. For førstedamernes klæder bliver diskuteret mere end manglen på samme hos kejseren i H.C. Andersens eventyr. De bliver analyseret, til der nærmest ikke er mere farve i trådene og mere strut i skørterne.

– Kvinder i magtstillinger og i fremtrædende stillinger er godt klar over, at deres tøj betyder meget mere, end det burde. De kan ikke bare tage et jakkesæt på, som mænd kan, hvor ingen interesserer sig for, hvilket slips de har på. Noget af Michelles kommunikation er naturligvis gennem det, som hun siger, men meget er også gennem hendes valg af tøj. Et af de emner, der kom frem under valgkampen, var for eksempel, at hun ofte valgte masseproducerede mærker frem for designertøj. Og det er også sådan noget, hun skal vide. Hun skal vide, at hun gennem sit tøj symboliserer, hvem hun er, og hvad hun står for. På indsættelses-

dagen valgte hun en kjole designet af en cubansk-amerikaner og senere en af en kinesisk-amerikansk designer, og hvad betyder det? Er det, fordi hun vil støtte immigranter? Er det, fordi hendes mand vil bløde op i forholdet til Cuba, eller er det noget helt tredje? Samtidig blev det også diskuteret, hvorfor hun ikke havde valgt en afroamerikaner, hvilket nogle mennesker var forargede over. Man kan virkelig lave en analyse, der starter med at handle om tøj og ender med at handle om politiske emner, forklarer hun og begiver sig ud i en diskussion om kjolens farve på indsættelsesdagen. Det er et emne, der også fyldte adskillige spalter i de amerikanske aviser.

– Var den gul, eller var den grøn, og hvorfor valgte hun den farve frem for de traditionelle røde og blå nuancer? Var det i virkeligheden så gennemtænkt, at den var grøn som håbets farve, der var det, Barack Obama gik til valg på? Eller var det bare den kjole, hun bedst kunne lide?

Inger H. Dalsgaard griner ved tanken, men forklarer, at tøjvalget virkelig betyder noget for amerikanerne. For eksempel bar Jackie meget ofte hat, og når hun ikke gjorde det, skulle hun nok høre for det fra hatteindustrien. De solgte nemlig flere hatte på grund af hende. Hvis Michelle får samme unikke status som den unikke Jacqueline Kennedy, kan hun ved at vælge mindre

Michelle Obama på indsættelsesdagen i den meget omdiskuterede kjole, der hverken var grøn eller gul, men lemongrass. Ifølge Inger H. Dalsgaard bliver hun en perfekt førstedame.

Foto: Corbis

Eleanor Roosevelt var her og der og alle vegne. For Inger H. Dalsgaard er hun den mest beundringsværdige førstedame i historien. Her er hun i 1935, hvor hun hilser på den femårige Geraldine Walker, der boede i Detroit's slumkvarter.

Når forskeren bliver mediekommentator

Forskere er vant til at fordybe sig og skrive lange artikler om indviklede emner. Sådan er det ikke i medieverdenen, hvor det meste er overfladisk og hurtigt. Inger H. Dalsgaard, der har været meget i medierne under det amerikanske valg, fortæller om sine erfaringer

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Der er ikke mange i Danmark, der er ekspert i amerikanske førstedamer, og derfor var det også naturligt, at flere medier kontaktede Inger H. Dalsgaard i forbindelse med det amerikanske præsidentvalg, da hun netop forsker i de amerikanske præsidenters ægtefæller.

– På den ene side er man rørt over at blive spurgt, for det er altid smigrende, når der er nogen, der opdager en og tror, at man kan bruges til noget. På den anden side kan det også være dybt frustrerende. Der er så lidt tid, det bliver så hurtigt overfladisk, og det går så hurtigt, at man bagefter står og tænker på alle de ting, man gerne ville have sagt – alle de ting, det overhovedet ikke var realistisk at få

mulighed for at sige, fortæller ph.d. Inger H. Dalsgaard, der er lektor på Institut for Sprog, Litteratur og Kultur.

Siden 2005 er hun blevet brugt på både TV2, DR1, DR2, diverse radiostationer og flere aviser som både *BT* og *Politiken*.

I hendes optræden i medierne hænder det, at hun også er blevet bedt om at forholde sig til emner og problemstillinger, som i virkelighe-

den ligger uden for hendes område, og det er ikke altid gået lige godt.

– Ofte har indgangsvinklen fra journalister haft noget med mode at gøre. De regner altså med, at jeg kan fortælle om førstedamer ud fra den vinkel, som man også ser i dameblade, og det er jo ikke den vinkel, som jeg har i virkeligheden. De har troet, jeg ville tale om emner som, hvorfor hun har valgt netop den størrelse knapper på kjolen, men jeg vil jo hellere køre det over på, hvad det betyder politisk set, og om der er noget symbolik i det og så videre. På den konto har jeg også begået forfærdelige bommerter, udbryder Inger H. Dalsgaard.

Michelle

Foto: Scanpix

Foto: The White House

Der er kun én Jacqueline Kennedy, og ifølge Inger H. Dalsgaard var hun et magisk øjeblik. På billedet portrætteres hun i Det Hvide Hus, som hun stod for en stor del af renoveringen af.

etablerede designere ligefrem booste deres karrierer.

Vil hellere have Eleanor tilbage

At man ud over moden sammenligner Jackie og Michelle, forstår Inger H. Dalsgaard dog ikke. Alene kvinderollen har udviklet sig utrolig meget, fra da Jackie stod ved John F. Kennedys side i begyndelsen af 1960'erne, til den rolle, som Michelle har i dag.

– De burde have vidt forskellige udgangspunkter, og de er dybt forskellige i den kvinderolle, som de har over for deres mand. I nyere tid har de amerikanske førstedamer med nogle få undtagelser haft et politisk parløb med deres mand, og det havde Michelle Obama også. Hun tiltrak ligefrem selv nogle af vælgerne til den demokratiske lejr. Sådan var Jackie Kennedy ikke. Hun var lidt den mere gammeldags model, som Laura Bush og flere republikanske førstedamer også har været. Den, der bare er derhjemme og så bliver slæbt med ud for at vinke en gang imellem.

Efter en kort pause udbryder Inger H. Dalsgaard:

– Jeg forstår det ikke, men folk vil bare så gerne have, at der kommer en populær førstedame som Jackie igen. De ser Obama som den nye Kennedy, og flere har allerede beskrevet Camelot-myten i forbindelse med den nye præsidentfamilie. Personligt vil jeg meget hellere have, at vi fik Eleanor Roosevelt tilbage.

Franklin D. Roosevelts kone, som var førstedame fra 1933 til 1945, er ifølge Inger H. Dalsgaard måske ikke den perfekte førstedame, men helt klart den mest beundringsværdige, og i flere undersøgelser er det altid hende og Jackie Kennedy, der bliver stemt ind som de mest populære førstedamer gennem tiden.

– En af grundene til, at Eleanor Roosevelt simpelthen er så elsket, var, at hun var meget socialt og politisk aktiv. Hun var førstedame under den store depression og var ude på gaderne for at hjælpe folk. Førstedamen før hende, Lou Henry Hoover, var egentlig en, der burde have været en fantastisk førstedame

ligesom Eleanor. Hun var den første amerikanske kvinde, der fik en universitetsgrad i geologi, og hun havde mange kompetencer, som hun kunne have brugt i sit virke som førstedame under depressionen. I stedet havde hun en idé om, at førstedamen skulle være op-højet og holde sig langt væk fra folket, så hun

“Jeg forstår det ikke, men folk vil bare så gerne have, at der kommer en populær førstedame som Jackie. De ser Obama som den nye Kennedy. Personligt vil jeg meget hellere have, at vi fik Eleanor Roosevelt tilbage.

Inger H. Dalsgaard, lektor

endte med at servere te for hattedamerne med hvide handsker, mens folk strejkede og sultede på gaderne. Det gjorde Eleanor ikke. Hun stod selv på gadehjørnet og øsede suppe op til de arbejdsløse. Lou Henry Hoover troede, hun kun skulle være den værdige dronning, men i en krisetid havde Eleanor forstået, at vil man have fat i folket og gøre en virkelig forskel for dem, så hjælper det ikke bare at sende butleren ned med mad til de strejkende – man skal selv gå derned.

Som Inger H. Dalsgaard fortæller om den tidligere præsidentfrue, der i øvrigt efterfølgende blev formand for kommissionen for menneskerettigheder i FN, lyser det ud af hendes øjne, og armbevægelserne bliver større. Hun indrømmer også gerne, at blandt alle førstedamerne er det Eleanor Roosevelt, hun helst ville drikke en øl sammen med.

Når man spørger hende, om man så kan sammenligne Michelle Obama med Eleanor Roosevelt, svarer hun:

– Det ville jeg jo gerne. Og det var lidt den rolle, som Hillary forsøgte at efterligne. Hun prøvede at være en Eleanor, og det gik ikke. Michelle Obama – no way. Jeg tror ikke, hun tager Eleanor-rolle på sig.

Hvem der derimod kunne blive den næste Eleanor, har hun et overraskende svar på.

Barack som Eleanor

– Jeg tror, Barack har nok af Eleanor-rolle i sig.

Han har nogle af de kvaliteter, som hun havde. Hun gik ud og lyttede til folk og snakkede med folk og mødte dem, der hvor de var. Det kunne hun gøre som førstedame, og det kunne præsidenten dengang ikke. Men i dag er der så meget ligestilling, at Barack Obama er en af dem, der bliver opfattet som en, der lytter. Han behøver ikke at overlade det følelsesladede til konen, som Franklin D. Roosevelt gjorde dengang.

Hvem Michelle Obama så lige minder om, er stadig spørgsmålet, og den danske ekspert må konkludere, at de fleste nok bare er deres egen. Hun tilføjer dog, at man i forskningen har defineret en række kategorier, som førstedamerne kan placeres i.

– Der er 11 forskellige identificerede roller, som en førstedame skal opfylde, men jeg har kogt det ned til tre: Den private rolle, den politiske og den sidste, som jeg kalder parade. Den private rolle handler om at passe børnene, sørge for, at hjemmet fungerer, og at der er ro på, når manden kommer hjem. Den politiske rolle handler om, hvor meget hun går ind og har mærkesager, hvor meget hun støtter hans mærkesager og går ind og arbejder på kampagnen for ham. Paraden er det ceremonielle, symbolske og repræsentative. Alt omkring de flotte kjoler og udenlandsbesøgene. I det 19. århundrede handlede rollen som førstedame mest om det sidste, men i det 20. århundrede har det været forskelligt, hvilken rolle den enkelte førstedame har brugt mest tid på.

En kløgtig og perfekt førstedame

Inger H. Dalsgaard har tidligere udtalt til medierne, at Michelle Obama kommer til at opfylde rollen som førstedame perfekt. Nu vil de næste fire år vise, om hun får ret.

– Michelle Obama er meget kløgtig og har en rigtig god fornemmelse for, hvordan medierne fungerer. Det er sådan set essentielt. I løbet af det 20. århundrede har man i stigende grad oplevet præsidenter og deres koner tage livtag med medierne og finde ud af, hvordan de har kunnet bruge radio og tv til deres fordel, og om der var nogle faldgruber. De virkemidler er Michelle Obama godt klar over, og hun udnytter dem også.

Inden den 45-årige mor til to fandt ud af, at hendes kommende adresse blev Det Hvide Hus i Washington, arbejdede hun som vicedirektør for community and external affairs på universitetshospitalerne i Chicago. Da hendes mand blev valgt som præsident, tog hun orlov fra stillingen, men ifølge Inger H. Dalsgaard skal hun ikke tilbage.

– Det ville være fuldstændig unødvendigt og hul i hovedet at vende tilbage til den stilling, ikke bare fordi hun kan få et hvilket som helst andet job, da hun nu får alle forbindelserne, men fordi det forventes, at hun nu kan gøre så meget mere. Hvis hun har viljen til at gøre noget samfundsnyttigt, kommer hun til at have en rigtig god udgangsposition, lyder et sidste råd fra den danske ekspert. ■

Ingen rhinsten på Michelle Obama – og dog?

– Jeg kan huske i radioavisen, hvor jeg kom til at sige, at Michelle Obama i hvert fald ikke ville have rhinsten og pailletter på, for det ville ikke være passende, og det lignede ikke hendes stil, men der tog jeg gevaldigt meget fejl. Sådan noget skal man ikke udtale sig om, griner forskeren, der godt kan synes, at den synsvinkel, som medierne har på emnerne, kan virke lidt overvældende for en forsker som hende selv.

– Som forsker kan det godt være en lidt ubehagelig tilgang at stå ansigt til ansigt med. Især på humaniora udtaler man sig sjældent meget bastant og ensrettet. Det er mere: *På den ene side kan det være sådan, og på den*

anden side sådan. Man tager normalt alle mulige forbehold og modifikationer. Men der skal man lære, at det kan man ikke i medierne. Får man fem minutter, er det lang tid, og der skal man gerne kunne komme med nogle hurtige konklusioner. Så bliver man nødt til at gøre lidt vold på sig selv og prøve at reducere et større emne til et ”sådan er det”.

Inger H. Dalsgaard har aldrig modtaget professionel medietræning, som ellers begynder at vinde frem i universitetsverdenen. Der er dog en ting, som hun gerne ville have vidst fra begyndelsen.

– Jeg har lært, at man skal spørge mere på forhånd. Så meget som muligt, for journalisterne er meget indforstået med, hvordan de gør tingene. Derfor er man nødt til at spørge

lidt mere ind til, hvad det er for en slags indslag, der skal laves, hvad formatet er og så videre. Ofte viser de på tv først en båndet sektion, som forklarer problemstillingen, og den er det også rart at have set et stykke tid inden, så man ikke skal stå og forholde sig til den lige på stedet. Det er dog desværre sjældent muligt.

Synlighed er vigtigt

Når man spørger lektoren, hvorfor hun vælger at stille op til de mange interviews, er det ud over den smigrende del også for at skabe synlighed om sin person, instituttet og Aarhus Universitet.

– Hvis der nu sidder nogle unge uddannelsessøgende mennesker og ser det og derved får en vag idé om, at en cand.mag.-uddannelse i

engelsk måske er noget for dem, er det jo godt, siger hun og tilføjer:

– I universitetsverdenen begynder der at ske noget på formidlingsområdet. Du kan ikke længere nøjes med at sidde inde i en lille murecelle og forske. I dag skal resultaterne ud til samfundet, så de kan se, hvad pengene går til. Omvendt kan det dog også betyde, at folk spørger: Hvorfor skal vi betale en kvinde for at sidde og forske i amerikanske førstedamer i 365 dage om året? Dertil vil jeg gerne sige, at jeg også laver andet. Førstedamerne er kun et lille område af min forskning – selvom man måske ikke skulle tro det, smiler hun. ■

Et universitet i forandring

Arbejdsgrupper, sporansvarlige og styremøder. Overalt i administrationen på Aarhus Universitet diskuterer ansatte, under overskriften ”den administrative forandringsproces”, om ikke tingene kan gøres lidt bedre og simplere. De første resultater af arbejdet er så småt på vej.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Navnet ”Den administrative forandringsproces” er måske ikke lige noget, der lyder af fest og farver.

Men faktisk dækker navnet over et ganske vigtigt arbejde med at udvikle og nytænke universitetets administration, som har stået på i snart et lille års tid. Procedurer skal ses igen, it-systemer skal ensrettes, og arbejds-gangene – fra den fjerneste studieadministra-tion til den nærmeste økonomimedarbejder – skal gøres så nemme som muligt.

Fuldmægtig Søren Klit Lindegaard, som blandt andet har til opgave at udbrede kend-skabet til den administrative forandringspro-ces på Aarhus Universitet, forklarer at der var flere begrundelser for at sætte forandringspro-cessen i gang.

— Først og fremmest på grund af fusioner-ne, hvor universitetet fik nye hovedområder med andre systemer og måder at gøre tingene på. Dernæst ser vi overalt i samfundet en stigende digitalisering og krav om effektivi-sering, som også fik Aarhus Universitet til at spørge sig selv, om tingene kunne gøres noget anderledes. Til sidst er vi jo et sted i vækst. Og hvis universitetet skal være parat til at

tage imod flere studerende og forskere, uden at administrationskronerne måske vokser til-svarende, mente ledelsen, at arbejdsgangene skulle ses igennem, siger han.

Påvirker mange medarbejdere

Fungerende universitetsdirektør Søren E. Frandsen er imponeret over det engagement, den ihærdighed og de kræfter, en lang række medarbejdere lægger i forandringsprocessen. Det er en indsats, der efter hans mening er helt afgørende for, at Aarhus Universitet lyk-kes med de store sammenlægninger og deri-gennem skaber den helt rigtig administrative infrastruktur. Søren E. Frandsen anerkender, at hele arbejdet betyder, at en række opgaver og rutiner for en lang række medarbejdere for-mentlig kommer til at ændre sig – men samlet set er målet at effektivisere arbejdsgangene.

— Fusioner og forandringsprocesser invol-verer mange medarbejdere. Der er på visse områder tale om relativt store forandringer og tilpasninger, og der er meget ekstra ar-bejde i det lige nu, men intentionen på sigt er at frigøre ressourcer hos både de administra-tive og videnskabelige medarbejdere. Målet er at få hverdagen til at glide nemmere – meget gerne så vi får mere tid til forskning, under-visning og den forskningsbaserede myndig-

hedsbetjening, fortæller han.

Søren E. Frandsen ser ikke forandringspro-cessen som en spareplan, men som en proces, der skal få det nye Aarhus Universitet til at hænge bedre sammen gennem brug af fæl-les nye og sammenhængende administrative systemer, digitalisering og mere effektive ar-bejds-gange.

— Kan vi håndtere de kommende års vækst i antal studerende, forskere og forskningsbevil-linger uden en tilsvarende vækst i de admi-nistrative udgifter, vil det være et rigtig godt resultat af processen, siger han.

To faser der hænger sammen

Søren Klit Lindegaard fortæller, at foran-dringsprocessen i teorien er delt op i to faser. Først skal infrastrukturen på plads – det kan f.eks. være fælles it-systemer, ensartede ar-bejds-gange og samme økonomisystem. Næste fase handler om at bygge oven på det fælles fundament. Hvad skal der f.eks. til af nye tiltag, for at de studerende lettere kan sam-mensætte deres studium på tværs af hoved-områderne? Man kan også overveje, om nogle arbejdsopgaver skal løses bedre og anderledes end i dag.

— I praksis hænger de to faser dog oftest uløseligt sammen. Det ville ikke være klogt først at beslutte sig for et nyt it-system, hvis man bagefter finder ud af, at vi skal løse op-gaven på en helt anden måde. Men fase et skal danne grundlaget for, at vi senere f.eks. kan sige, at vi har brug for at indføre en helt be-stemt ny arbejds-gang for at aflaste forskernes projektadministration. Den slags er unægtelig meget nemmere, hvis vi først har ensrettet alle systemerne, så vi kun skal tage højde for ét økonomisystem frem for tre, siger han. ■

Hvad er den administrative forandringsproces?

Den administrative forandringsproces er fællesnavnet for en lang række projekter, der alle sammen har til formål at lette, ensarte og smidiggøre hele administrationen på Aarhus Universitet.

Processen, som efterhånden har været i gang i et års tid, er organiseret i fem såkaldte spor: it-spo-ret, økonomispor, studiespor, HR-spor og bygningsspor.

Under hvert spor laver arbejdsgrupper oplæg til, hvordan arbejds-gangene eller organiseringen kan laves mere hensigtsmæssig, og en styregruppe samler op på de mange anbefalinger og kommer med en samlet indstilling til rektoratet.

Det er muligt at læse meget mere om den administrative forandringsproces på www.au.dk/admforandring, hvor man også kan tilmelde sig forandringsprocessens nyhedsbrev.

Maibritt Bodin Bodin og Anette Svejstrup Petersen er enige om, at det nye fakturahånd-teringssystem er en kæmpe lettelse.

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Væk med papirbunkerne

Fem pilot-institutter på Det Naturvidenskabelige Fakultet har netop taget et nyt system i brug, der gør håndteringen af fakturaer både meget lettere og hurtigere.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Aarhus Universitet modtager godt nok sine fakturaer elektronisk.

Men hidtil, når de har skullet godkendes, bogføres og betales, har den eneste løsning været at bruge papir, printer og intern post – uni-versitetet havde simpelt hen ikke en løsning, så fakturaer kunne behan-dles online. Det har betydet endeløse papirbunker hos de lokale økono-mimedarbejdere, timevis af ekstra tastearbejde på regnskabskontoret og krydsende konvolutter frem og tilbage på universitetet.

Derfor er et af de første konkrete fokusområder i den administrative forandringsproces et nyt projekt, der skal gøre hele behandlingen af fak-turaer elektronisk, mindske antallet

af godkendende led og sætte sagsbe-handlingen ned fra gennemsnitlig tre uger til få dage.

Meget begejstret

De første fem institutter på Natur-videnskab har allerede taget det nye faktura-håndterings-system i brug i et pilotprojekt. Snart følger resten af fakultetet efter, og planen er, at hele universitetet til sommer har sagt farvel til papir-fakturaerne.

En af ”piloterne” er Maibritt Bodin Bodin, som er regnskabsmedarbej-der på Datalogisk Institut, og hun er utrolig glad for den nye elektroniske arbejds-gang.

— Hidtil har det været alt for tidskrævende at sende en faktura gennem systemet, og hver enkelt faktura har krævet alt for meget pa-pirflytteri. Selvfølgelig har der været

små børnesygdomme ved det nye system – det er vel også derfor, man har lavet et pilotprojekt – men over-ordnet set har jeg kun godt at sige fra mit skrivebord, smiler hun.

I det nye system er alt elektronisk. Fakturaen ryger direkte ud i en mail til den medarbejder, der har brugt pengene og skal godkende den. Sam-tidig bliver både de centrale og lokale økonomimedarbejdere lettet for en hel del tastearbejde og manuelle kon-troller, da alle oplysninger, de skal bruge, automatisk ligger elektronisk. Det betyder, at det antal led, faktura-en skal igennem, bliver reduceret fra en 6-7-stykker til 3 eller måske 4.

Og selvom pilotprojektet på Data-logi kun har været i drift i 14 dage, kan Maibritt Bodin Bodin allerede mærke en lettelse i arbejdsbunken, blandt andet fordi det nye system

giver fuldt overblik over, hvor langt fakturaen er nået i processen – og på hvis ”skrivebord” den evt. er stran-det.

Betyder nye arbejds-gange

Anette Svejstrup Petersen er sous-chef i budget- og planlægningskon-toret og projektleder på økonomi-spor af den administrative foran-dringsproces. Hun er glad for både pilotprojektet og at man nu snart er klar til at behandle fakturaer elek-tronisk på hele Aarhus Universitet.

— Det har været en stor fordel at kunne prøve tingene af først i min-dre skala, mens vi stadig kunne nå at justere lidt. Vi har fået meget kon-struktiv ris og ros, som har betydet, at vi har ændret lidt i processerne og dele af systemet.

Claus Fynbo Sørensen er økono-

miansvarlig på Det Naturvidenska-belige Fakultet, og han er helt enig med Maibritt Bodin Bodin i, at det nye system potentielt kan spare meget papirarbejde.

— På Naturvidenskab alene hånd-terer vi 40.000 indgående fakturaer om året. De er indtil videre blevet printet, rundsendt med intern post, skrevet under, registreret i regn-skabssystemet og endelig sendt til det centrale regnskabskontor. Papir-flowet har været enormt, og det ser vi frem til bliver ændret med det nye system. Vi er som alle andre under-lagt et stadigt krav om effektivise-ring, og det her er da et helt oplagt sted at gøre det, siger han. ■

Studerende som legatjægere

Et legat kan være en genvej til lettjente penge. Men for mange studerende bliver det kun ved snakken. **CAMPUS** giver dig her tips til, hvordan du finder vej i legatjunglen.

Af Astrid Hellerup Madsen

campus@au.dk

Der er mange måder at klare sig økonomisk gennem et studium på. Nogle har studiejob eller studielån, andre har gavmilde forældre. En helt anden måde er at søge legater. Der er forskellige tal på, hvor mange legater der findes i Danmark, men et overslag er omkring 13.000. Derfor kan det virke uoverskueligt overhovedet at komme i gang med at søge – men det kommer der ingen penge ud af.

– Mit bedste råd er at have fokus på, hvad formålet er. Hvad er det, man vil søge penge til? Og hvad er det, det her legat kræver? Så kan man se, om de to formål stemmer overens, siger Knud Henning Andersen, uddannel-

seschef i Finansrådet. Han sidder i bestyrelsen for sitet LegatNet.dk. Her kan man gratis oprette en profil og søge efter legater i det, LegatNet selv kalder det officielle legatsystem. Sitet er udviklet primært til studerende.

– Det er synd at sende 50 ansøgninger ud og kun komme i betragtning til ét legat. Det er spild af tid, siger Knud Henning Andersen. Han mener, at det er en almindelig fejl, mange studerende begår, når de søger legater.

Søg direkte på dine fordele

Et andet godt råd, når du søger legater, er at fokusere på de ting, der skiller dig ud fra mængden. For eksempel uddeler mange gymnasier legater til tidligere studerende. Byer, små som store, tilbyder ofte støtte til fraflyttede studerende. Banker, forsikringsselskaber og fagforeninger kan også have legater til kunder og medlemmer. Der findes også legater specielt til børn af bestemte faggrupper.

Det er meget forskelligt, hvor specifikke krav de forskellige legater stiller til ansøgerne. Ét sted skal man være barn af en landmand "hjemmehørende i Ribe Amt, fortrinsvis Ansager Sogn, som studerer lægevidenskab, jura, dyrlæge eller landbrugskandidat" for at kunne

komme i betragtning. Et andet sted er det nok, at du er "studerende, der forbereder sig til en under statens kontrol hørende eksamen". Jo bredere legatbeskrivelsen er, jo flere har mulighed for at søge det samme legat.

Det er umuligt at finde tal for, hvor mange penge der årligt uddeles til studerende gennem legater, da mange ikke opgiver dem og på den måde slipper for at betale skat af pengene. Hverken Danmarks Statistik eller SKAT ligger således inde med beregninger. Men sikkert er det, at selv om du ikke er barn af en dommer eller er en "ugift datter af en mand afskediget på grund af alder eller svagelighed fra et skolelærerembede ved en borger- eller almueskole i Ribe amt", skulle der alligevel være rigelig mulighed for at finde legater, der passer til netop dig.

Den klassiske, den overskuelige og den virkelige nemme

Den klassiske måde er at bruge en af de mange legathåndbøger, der er på markedet, for eksempel "Vejviser til legater og fonde" eller "Legathåndbogen uddannelse" af Per Billesø og Berit Jylling, der kommer i en opdateret udgave hvert år. Bogen kan lånes både på Århus Kommunes biblioteker og Statsbiblioteket. Ud over papirudgaven findes begge bøger også på cd-rom, men på Statsbiblioteket er denne udgave ikke til hjemlån. På hjemmesiden www.legatmidler.dk kan man søge i bogens legater, men kun se beskrivelsen af de legater, der passer på ens søgning. Yderligere information skal man købe sig til. Det koster 65 kr. at få tilsendt en mail med oplysninger på ti legater.

SU-kontoret på Aarhus Universitet administrerer også en række legater. På kontorets hjemmeside (søg på "legatoversigt" på www.au.dk) kan man se en overskuelig oversigt med en kort beskrivelse, ansøgningsfrist og i mange tilfælde også et ansøgningsskema klar til at downloade og udfylde.

Begge metoder kræver, at man bruger tid på at udvælge de legater, der passer på ens situation, og så selvfølgelig sende en ansøgning. Hvis det får en til at slå bremserne i, enten

fordi det er for tidskrævende eller besværligt, er der også en nemmere måde. På nettet findes forskellige portaler, hvor man kan betale sig fra besværet. LegatRegistret er en af dem. På hjemmesiden

findes et ansøgningsskema, hvor man skal svare på spørgsmål om bl.a. sine økonomiske og uddannelsesmæssige forhold. For 700 kr. får man derefter tilsendt en liste med relevante legater, som man kan gå i gang med at sortere i. For at gøre det endnu lettere er der også en mulighed for via en merpris på 650 kr. at få LegatRegistret til at skrive en ansøgning for en.

Men den nemme løsning kan måske også være for nem. I hvert fald har LegatRegistret.dk været i Forbrugerstyrelsens søgelys i forbindelse med klager fra en studerende. LegatRegistret har stået på styrelsens liste over virksomheder, der ikke retter sig efter styrelsens afgørelser, men blev fjernet igen medio 2008. Elo Berg, der står for LegatRegistret, har ikke ønsket at medvirke i denne artikel.

Legater.nu er et andet eksempel på en portal, hvor man for 250 kr. kan få tilsendt en liste over relevante legater, efter man har udfyldt et ansøgningsskema på hjemmesiden. ■

Relevante links

www.legatnet.dk
www.legatmidler.dk
www.au.dk søg på "legatoversigt"
www.legatregistret.dk
www.legater.nu

Det er ikke sikkert, at pengene kommer til at regne ned, fordi man søger legater. Men sandsynligheden for, at der er penge at hente, er stor – hvis man gør sit hjemmearbejde ordentligt.

Foto: Andres/Fotolia.com

Legater er helt sikkert kampen værd

Louise Gade Sig søgte sit første legat for tre år siden. Hun brugte 45 minutter på at få 10.000 kr. til en ny computer.

Af Astrid Hellerup Madsen

campus@au.dk

Det hele startede med, at Louise Gade Sig lånte en legathåndbog på cd-rom af en veninde. Hun var flyttet fra Ringkøbing til Århus for at begynde på Journalisthøjskolen og kunne godt bruge lidt flere penge ud over SU'en. Men det var nu ikke fra den kant, det første legat kom. Det var Louise Gade Sigs mor, der i den lokale avis fandt et opslag for et legat. Det kunne søges af unge med tilknytning til Holmsland Kommune, og kravet var, at man havde en forælder, der var enlig forsørger. Louise Gade Sig er skilsmissebarn, og det var nok til at søge legatet.

– Det er virkelig kampen værd, selv om det kan være besværligt, siger Louise Gade Sig.

Det første legat var nu ikke særlig tidskrævende. I alt brugte hun tre kvarter på at søge legatet og skaffe den nødvendige dokumentation. Resultatet blev 10.000 kr. Siden har hun søgt og fået bevilget penge fra samme legat tre gange.

– Jeg har haft bedst held med at søge lokale legater, siger Louise Gade Sig. Hendes bedste råd til andre er derfor at være på udkig efter legater i lokalaviser, ugeaviser og andre lokale blade. Mange legater kan først søges, når de har været annonceret på den måde. Men hun har også flittigt brugt legathåndbøgerne til at søge de mere generelle legater for eksempel til journaliststuderende. Og oven i købet med det, hun selv kalder "et rimeligt godt udbytte". ■

ER DINE BRILLER I VEJEN, NÅR DU DYRKER SPORT?

170,-
PR. MÅNED

**HOS LOUIS NIELSEN FÅR DU
1-DAGSLINSER I ABONNEMENT
FOR KUN KR. 170,- PR. MÅNED**

Læs mere om ordningen på
www.louisnielsen.dk - eller bestil tid
til synsprøve i en af vores butikker!

Landsdækkende kundeservice 7013 0111 · www.louisnielsen.dk

Louis Nielsen

Hvorfor taler vi stadig om Darwin?

Det er i år 200 år, siden Darwin blev født, og 150 år, siden han udgav *Om arternes oprindelse*. I forbindelse med åbningen af udstillingen Evolution på Statens Naturhistoriske Museum holdt lektor ved Institut for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet, og leder af projekterne Darwin i Danmark og evolution.dk. Peter C. Kjærgaard en tale, som *CAMPUS* her bringer i en forkortet udgave.

Peter C. Kjærgaard

Lektor

Hvorfor taler vi stadig om Darwin? Hvordan kan det være, at ethvert barn på gaden, selv i dag, ved, hvordan han ser ud? Hvordan kan det være, at alle, stort set, over hele kloden – her 200 år, efter han blev født, 150 år, efter han udgav *Om arternes oprindelse* og 127 år efter hans død – har en mening om ham? Og endelig, hvad var det, der gjorde, at han allerede i sin levetid blev genstand for så megen opmærksomhed, at han blev den første egentlige videnskabelige celebritet? Faktisk, så var det også noget, der undrede Darwin selv. Det var ham et stadigt mysterium, hvordan det kunne være, at folk kunne genkende ham, selv om de aldrig havde mødt ham. Men Darwin var en berømt. Han blev fejret, oversat, kopieret og udskældt, særligt på grund af tre ting: 1) opgøret med tanken om, at hver art var skabt hver for sig og uafhængigt af andre, 2) at naturen ikke havde hverken mål eller formål, og 3) at mennesket mistede sin privilegerede plads i naturen og fra nu af blot var et dyr blandt andre. I sidste instans var alt liv i familie: bier og blåmejser, myg og mus, virus og valmuer. Og i denne store familie var aberne menneskets nærmeste slægtning.

Det var tre chok for den ellers meget afslappede britiske religiøsitet. Man kom sig dog hurtigt. Darwins ideer var stadig for kontroversielle for nogle, men for de fleste blev de naturaliserede og neutraliserede i forskellige teologiske fortolkninger, der viste rummeligheden i et stadigt mere tolerant og åbent victoriansk samfund.

Man grinede og gyste over ”abeteorien”. Man frygtede og diskuterede konsekvenserne. Men Darwin blev ikke udstødt. Tværtimod blev han fejret som en af nationens sønner og den største videnskabsmand siden Newton, måske nogensinde. Han blev taget ind af den anglikanske kirke – og fik en statsbegravelse i Westminster Abbey. Man ønskede ikke noget udestående med Darwin. Han fyldte allerede for meget. Han var blevet for stor, for uomgængelig og, som det tørt blev bemærket i *The Times*, så havde den engelske kirke mere brug for Darwins begravelse, end *den* havde brug for kirken.

Darwin blev efter sin død overtaget, annekteret, udbyttet og tilpasset så mange forskellige dagsordner i så mange forskellige sammenhænge og i så mange forskellige lande, at det efterhånden kunne være svært at finde ud af, hvem han var, hvad han sagde, og hvad han stod for. Var det et nyt syn på livet? Var det en kamp mod Gud? Var det et forsvar for Gud? Var det en amoralsk teori? Var det en kamp mod slaveri? Var det en fastholdelse af det bestående samfund? Eller var det en farlig samfundsomstyrtende teori? Var han ond? Var han god? Der var mange bud – og som årene gik, efter hans død, kom der flere til.

Hvordan kan det være? Hvordan skete det? Når vi i dag ser på Darwins videnskabelige arv – evolutionsteorien med naturlig selektion som

den afgørende mekanisme, der driver udviklingen, og opgøret med tanken om formål i naturen, med biologiske hierarkier, der sætter mennesket øverst som naturens absolutte hersker – så vil vi gerne sige, at det var på grund af Darwins blændende videnskabelige arbejde, konsekvenserne af hans tanker for vores forståelse af livet på jorden, der gjorde Darwin så berømt.

Der skulle bare mere til end et vigtigt videnskabeligt gennembrud. Alle jorden rundt diskuterede Darwin og hans tanker, fordi de kunne gøre det. Det var ikke, fordi de alle havde læst hans bøger. En af de vigtigste forudsætninger var, at hans ideer kunne kommunikeres til rigtig mange mennesker meget langt væk fra det rolige landsbymiljø i Kent, øst for London, hvor *Om arternes oprindelse* blev skrevet.

Sammenfaldende med udgivelsen af *Om arternes oprindelse* fandt der en revolution i trykkekunsten sted. Det var nu muligt at trykke meget mere, meget billigere og oven i købet med mange flere illustrationer. Samtidig betød den generelt forbedrede uddannelse og højere levestandard, at der nu var langt flere, der kunne læse og havde råd til det. Aviser, blade, magasiner og tidsskrifter voksede op og spredte nyheder, historier og meninger over hele jorden. Og her var Darwin et både godt og varmt emne. Det var mindre gennem sine bøger og mere gennem populære og folkelige medier, at han blev Englandsberømt – og verdensberømt. Men det er bare ikke forklaring nok. Der er ingen, der i dag ved, hvordan Michael Faraday ser ud. Hvem kan genkende James Clerk Maxwell? Og hvor mange diskuterer nu Ludwig Boltzmann over søndagskryderer? Informationsinfrastrukturen var på plads for Darwins globale succes. Men den virkede kun for ham, fordi han kunne give folk lige præcis det, de havde brug for: noget at tale om. Den vigtigste kilde til forståelsen af Darwins globale succes er, at Darwin fik os til at spørge. Han fik os til at tænke. Selv om man ikke forstod Darwin. Oven i købet selv om man ikke var enig med Darwin, så rørte han ved det mest centrale af alle de spørgsmål, som vi mennesker – de mest selvoptagede dyr på kloden – alle sammen gik og tumlede med: Hvem er vi, og hvor kommer vi fra? Hvad vil det sige at være menneske, og hvilken plads indtager vi i naturen?

Men hvem var han egentlig – den virkelige Darwin, manden bag skægget? Og hvad er der med ham, siden byer, universiteter og museer verden over – også i Danmark – i år sætter så mange folk i sving for at fortælle om ham og hans arbejde?

I en træstol på hjul og et skrivebræt foran sig sad den 49-årige Charles Darwin, glatbarberet, med karakteristiske victorianske bakkenbarter i sit imponerende hus ude på landet, omgivet af familien og skrev *Om arternes oprindelse*. En bog, der blev udsolgt til boghandlerne på udgivelsesdagen den 24. november 1859, for snart 150 år siden, og allerede kom i andenudgaven kort efter nytår, ikke engang to måneder senere. Det var en bog, der omgående skabte debat. Med et slag havde hele den

videnskabelige verden fået foræret et omfattende, gennemtænkt, veldokumenteret og ualmindelig godt skrevet grundlag for et nyt syn på den levende natur.

Historien går dog længere tilbage. Til en lille dreng, der voksede op i en driftig engelsk handelsby tæt på grænsen til Wales. Her boede Darwin. Søn af en velhavende læge og en mor, der døde, da lille Charles kun var otte år gammel. Herefter blev den moderlige og moralske opdragelse lagt over på søstrene, der prægede hans personlighed, kærlighed til menneskene omkring sig, respekten for andre, afskyen for grusomhed og kampen for de svage. Her var der højt til loftet og penge nok til at være både frisindet og åben. Selv om det økonomisk set ikke var strengt nødvendigt, mente faderen, at det var vigtigt, at Darwin fik sig et ordentligt job. For unge mænd i Darwins samfundslag var der kun tre respektable erhverv: læge, advokat og præst. Forsøget med medicinen i Edinburgh mislykkes. Det gik bedre med præsteplanerne og studierne i Cambridge. Darwin bestod og havde intet imod et liv som landsbypræst: næsten intet arbejde at udføre og masser af tid til naturhistoriske studier, hans store lidenskab.

“Det er vigtigt at kende Darwin. Og det er vigtigt at kende evolutionsteorien. Det er ikke bare et spørgsmål om naturvidenskabelig viden. Det er heller ikke blot et spørgsmål om naturvidenskabelig dannelse. Nej, det er også et spørgsmål om kulturel dannelse.

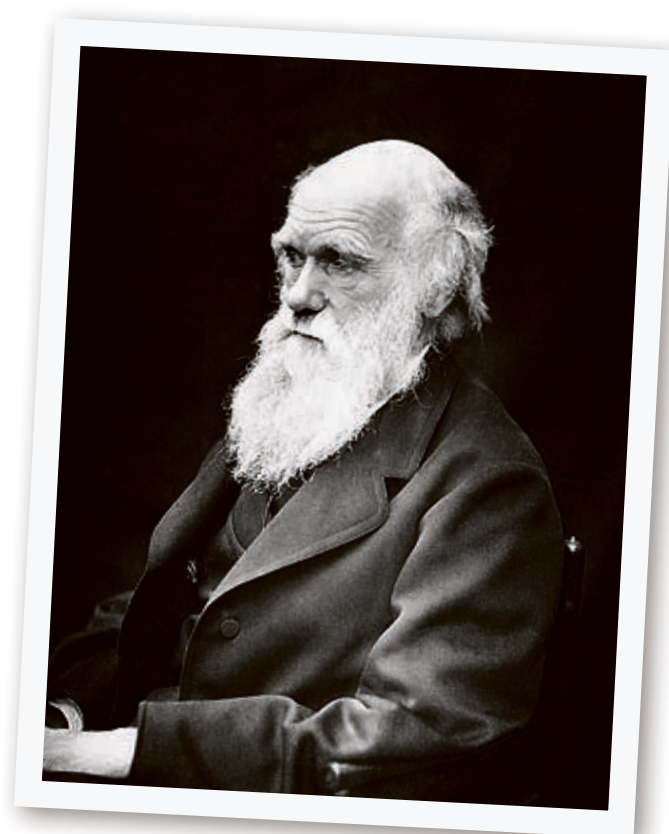
Peter C. Kjærgaard, lektor

En god plan, syntes han selv.

Men så modtog han en invitation til at rejse jorden rundt som kaptajnens selskab på det britiske flådeskib HMS Beagle. Det ændrede for altid hans liv. Da han fem år senere var tilbage i England, var det med en kæmpe samling af fossiler og præparater, og et hoved fuldt af ideer.

I 1837 tegnede han for første gang ”livets træ”. I 1842 nedskrev han sin da færdige teori i en kort skitse. Den blev i 1844 til et fuldt manuskript, som han gav til sin hustru, Emma, med beskeden om at få det trykt, hvis han pludselig skulle dø, inden han havde færdiggjort det kæmpeværk, han nu planlagde om arternes udvikling. Det fik han aldrig skrevet. Om arternes oprindelse blev bare ”en kort sammenfatning”.

Der er mange forklaringer på, hvorfor der skulle gå så lang tid, før Darwin offentliggjorde sine tanker. I 1844 udkom en bog med titlen *Træk af skabelsens naturhistorie*. Den var skrevet af skotten Robert Chambers, men udkom anonymt. Her fik man et fuldt udviklet verdenssystem, der byggede på evolution. Den blev fantastisk populær, selv Dronning Victoria læste den. Men bogen havde ikke et viden-

skabeligt grundlag og blev stærkt udskældt af netop det videnskabelige samfund, som Darwin ønskede at overbevise. Det var derfor vigtigt, at Darwin kunne gøre det respektabelt at tale om evolution. Og det tog tid. Men det skal vi ikke være kede af. Det lykkedes.

Den var ikke gået i dag, hvor videnskabelige resultater skal publiceres så hurtigt som muligt og ”kampen om tilværelsen” i høj grad er blevet til ”kampen om forskningsmidlerne”. Det var anderledes for Darwin, der uden universitetsansættelse og utrolig privilegeret, for egne midler kunne bruge hele sit liv på forskning. Ud af denne, alt andet end moderne, strømlinede og resultat- og anvendelsesorienterede videnskabelige karriere, voksede den moderne videnskab.

Det er vigtigt at kende Darwin. Og det er vigtigt at kende evolutionsteorien. Det er ikke bare et spørgsmål om naturvidenskabelig viden. Det er heller ikke blot et spørgsmål om naturvidenskabelig dannelse. Nej, det er også et spørgsmål om kulturel dannelse. Ingen anden teori har haft så stor betydning for danselsen af den moderne verden, for vores syn på naturen, livets udvikling og i sidste instans, synet på os selv som mennesker og vores plads her i verden. Evolution er en kendsgerning. Nøjagtig ligesom tyngdekraft, jordskælv, magnetisme, elektricitet, dna og skatter. Vi har forskellige videnskabelige teorier, der beskriver de forskellige fænomener. Liv udvikler sig. Sprog udvikler sig. Kultur udvikler sig. Darwins teori – og med genetikken den moderne evolutionsteori – er teorien om livets udvikling. Darwin var den første til at beskrive den udvikling og samtidig forklare, hvordan den foregik. Han havde ikke alle svarene. Men han viste, at en naturlig forklaring er nok. Dermed dannede han grundlaget for al moderne videnskab. Efter Darwin har ingen videnskab haft brug for mere. Videnskaben lever af ubesvarede spørgsmål. Forskningen drives af nysgerrighed, begejstring og en verden, der hele tiden overrasker, byder på nye udfordringer og udvider vores horisont.

Når vi fejrer Darwin i år, så fejrer vi, at vi i dag kan forstå den fantastiske, rige og overvældende natur omkring os, og at vi kan give naturlige forklaringer på, hvorfor den ser ud, som den gør. Vi fejrer den kritiske undersøgelse af livet og verden omkring os. Vi fejrer, at der altid er mere at lære, at både livet og vores viden hele tiden udvikler sig. ■

10 eliteforskerpriser til Aarhus Universitet

Videnskabsministeriet har for fjerde gang uddelt Eliteforsk-priser til fremragende yngre forskere under 45 år.

Fem forskere modtog Videnskabsministeriets fornemme Eliteforsk-pris på 1,1 millioner kroner, hvoraf en gik til Aarhus Universitet.

De faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd uddelte i år 24 priser a 200.000 kr. til de mest talentfulde forskere under 35 år, som i forvejen har modtaget en bevilling på 1 million kr. fra forskningsrådene. Med seks priser fik Aarhus Universitet dobbelt så mange som sidste år. Også de meget talentfulde ph.d.-studerende bliver tilgodeset med elitepriser i form af rejsestipendier. De skal bidrage til, at de unge forskere kan få et længerevarende studieophold ved et af de allerbedste forskningsmiljøer. Århus fik 3 af de 16 stipendier, der blev uddelt.

MILLIONPRIS TIL ELITEFORSKER

Lektor **Bjørk Hammer** modtog Eliteforskerprisen for sin store indsats inden for nanoforskning. Den århusianske forsker, der er ansat på Aarhus Universitets Interdisciplinary Nanoscience Center og på Institut for Fysik og Astronomi, modtager et beløb på 1,1 millioner kr., hvoraf han personligt får de 200.000 kr.

Nanoforskeren er en af verdens førende inden for feltet modellering af de fysisk-kemiske egenskaber af materialers overflader. I hans forskningsgruppe udarbejder de store computerprogrammer, som afvikles på supercomputere. Med computerprogrammerne beskriver gruppen de kvantemekaniske kræfter, der virker mellem gasmolekyler og faste stoffers overflader. Det giver en indsigt i, hvorledes materialer påvirkes af de omgivende gasser, og hvorledes katalytiske materialer påvirker gasserne. Der er tale om grundforskning, så resultaterne er primært opbygningen af et begrebsapparat, dvs. en nyttig sprogbrug og en kategorisering af fænomener.

Forskningspengene skal bruges til at foretage en satsning, der måske ikke kunne få en bevilling gennem de sædvanlige kanaler. En mulighed er ifølge Bjørk Hammer at ansætte en postdoc til at se på, om de regnestærke grafikort på moderne pc'er kan bringes til at løse kvantemekaniske ligninger billigere og mere effektivt end pc'ernes regneprocessorer, CPU'er, kan gøre det.

Hædersgaven på de 200.000 kr. vil den 40-årige lektor bruge en stor del af i sommerferien. Her går turen til Kina, hvor man kan opleve en total solformørkelse juli 2009.

UNGE ELITEFORSKERE

Adjunkt **Asbjørn Steglich-Petersen** tildeles prisen som Ung Eliteforsker på baggrund af sit forskningsprojekt om årsagsbegrebet, der spiller en central rolle i både dagligdags tænkning og i videnskaben, men har vist sig særdeles vanskeligt at analysere. Projektet bygger på en antagelse af, at domme om årsag-virkningsforhold må forstås som kontekst- og interesseafhængige. Det udmærker sig blandt andet ved at omfatte en empirisk undersøgelse af kontekstuelle faktorerers betydning for måden, hvorpå man dømmer om årsag-virkningsforhold.

Den 32-årige forsker har allerede modtaget adskillige internationale stipendier og priser fra bl.a. The Bill and Melinda Gates Foundation og Cambridge University, hvorfra han også har sin ph.d.-grad.

Lektor **Peter Teglberg Madsen** forsker i biosonar hos flagermus og hvaler, som uafhængigt af hinanden har udviklet evnen til at navigere og finde bytte ved hjælp af biosonar selvom de lever i to fysisk helt forskellige medier: luft og vand. Trods mange års studier af de to dyregrupper forstår man stadig ikke, hvor ofte og hvor langt fremad og til siderne dyrene har behov for akustisk at oplyse deres omgivelser i forsøget på at finde og fange et byttedyr ved ekkolokalisering.

Formålet med den 33-årige forskers projekt er at studere og sammenligne biosonar i disse to helt forskellige dyregrupper for at identificere fælles mekanismer for, hvordan lydudsendende rovdyr og deres hørende byttedyr bruger lyd til at detektere hinanden.

Postdoc **Claus Olesen** forsker i struktur og funktion af nano ion-pumper. Hans forskning er afledt af Jens Chr. Skous Nobelvindende opdagelse af tilstedeværelsen af et protein, som er i stand til at pumpe salt-ioner over cellemembraner. Den 34-årige forskers projekt har til formål at udrede den tredimensionelle opbygning af calcium- og syrepumperne. Et detaljeret billede af disse nano-pumper vil bidrage med vigtige informationer til forståelse af, hvordan disse pumper i nano-størrelse virker. Dette giver en vigtig grundlæggende viden, som vil finde anvendelse inden for en lang række forskellige applikationer.

Ud over at nu have vundet prisen som Ung Eliteforsker har Claus Olesen også andre talenter; således har han som sejer både deltaget i America's Cup og OL. Pengene fra prisen vil blandt andet give mulighed for et eller flere forskningsophold ved førende forskningsinstitutioner i udlandet.

Postdoc **Majken Pagter** tildeles blandt andet prisen som Ung Eliteforsker, fordi rådet mener, at hun er en lovende ung forsker med en flot publikationsliste for en relativt nyuddannet forsker. Listen omfatter fem artikler i internationale tidsskrifter, alle med hende som første-forfatter.

Den 31-årige forskers projekt handler om, hvordan og hvor hurtigt træagtige planter mister deres evne til at tåle frost. Som følge af globale klimaændringer forventes den globale gennemsnitstemperatur at stige, samtidig med at vintertemperaturerne bliver mere ustabile med kolde perioder afbrudt af korte varmere perioder. Selv kortvarige temperaturstigninger kan medføre, at flerårige planter mister en del af deres frosthårdførhed med risiko for efterfølgende frostskaader. Formålet med projektet er at undersøge timingen og hastigheden, hvormed frosthårdførhed ophæves i flerårige træagtige planter som respons på stigende temperatur.

Postdoc **Anne-Marie Lund Winther** er blevet tildelt prisen som Ung Eliteforsker på baggrund af sit forskningsprojekt om udvikling af en ny metode, som benytter strukturel information til udvikling af lægemidler, der regulerer membranproteiner. Stoffer, der binder til proteiner og dermed regulerer deres funktion ("drugs"), spiller en vigtig rolle inden for en række områder, fra modulatorer af enzymatiske processer til pesticider og farmaceutiske produkter.

Rådet begrundet blandt andet valget af den 29-årige postdoc med, at hendes projekt er yderst interessant, og metoden kan blive vigtig for fremtidig udvikling af nye drugs og har stort potentiale i aftagerindustrier. Pengene fra prisen vil blandt andet gøre det muligt for Anne-Marie Lund Winther at købe et større antal stoffer, som kan testes for binding til protonpumpen.

Lektor **Ludvig Paul Muren** forventes med sit projekt at kunne opnå bedre overlevelse og færre bivirkninger for flere større grupper af kræftpatienter.

Den 35-årige lektor forsker i dosisgning ved strålebehandling af kræft ved hjælp af billedbaseret forudsigelse af normalvævs effekter. Samtidig er han drivkraften i sin gruppes arbejde med billedvejledt strålebehandling, specielt af blære- og prostatakraft. Ludvig Paul Muren er i dag aktivt involveret i de fleste af gruppens forsknings- og udviklingsprojekter, og han er herudover vejleder for seks ph.d.-forløb. Udfordringerne i projektet ligger i at udvikle metoder til at inkorporere 3D-billedinformation om organbevægelser og -funktion i modeller for at bestemme sandsynlighed for skade i det normale væv efter strålebehandling.

REJSESTIPENDIER TIL 3 PH.D.-STUDERENDE

25-årige **Ebbe Briggs Bødtkjær** forsker i forstyrret syre-base-balance: Hvordan reguleres pH, og hvilke konsekvenser har det for kredsløbet, når det mislykkes? Hans rejsestipendium skal bruges til et ophold i professor Walter Borons laboratorium på Case Western Reserve University i Cleveland i USA. Den amerikanske

professor har gennem de seneste årtier været den dominerende skikkelse inden for udforskningen af pH-regulering, og her er det den ph.d.-studerendes ambition at overføre teknikker fra reguleringen af pH i nerve- og nyrevæv til studiet af blodkar.

Anne Ersbak Bang Nielsen forsker i tidsudvikling og styring af tilstanden af lys og fangede atomer. I sit ph.d.-projekt arbejder hun med at finde og analysere metoder til på kontrolleret vis at styre tilstanden af kvantemekaniske systemer. Den 26-årige ph.d.-studerende vil bruge præmiepengene til et ophold på Stanford University i Californien, hvor forskergruppen har et solidt kendskab til kontrolteori. Anne Ersbak Bang Nielsen håber derfor at få et større kendskab til, hvordan man rent praktisk kan kontrollere tilstanden af kvantemekaniske systemer i et laboratorium.

Kasper Jahn skal bruge sit rejsestipendium til et ophold på Arizona State University. Her har Biodesign Instituttet en af verdens førende grupper inden for dna-nanoteknologi, som netop er det, den 25-årige ph.d.-studerende forsker i. I sit projekt beskæftiger han sig blandt andet med at placere proteiner, meget små metalpartikler og andre molekyler tæt på hinanden, så de tilsammen yder en funktion. Under sit ophold i USA forventer Kasper Jahn at lære at bruge meget værdifulde teknikker og efterfølgende bringe den viden tilbage til Aarhus Universitet, så resten af hans forskningsgruppe også kan lære dem.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

Matematiker får Danmarks største forskerpris

Professor Eva Bjørn Vedel Jensen fra Institut for Matematiske Fag har modtaget Villum Kann Rasmussens Årslegat til Teknisk og Naturvidenskabelig Forskning. Forskerprisen er på 2.500.000 kr.

Prisen får hun som en anerkendelse af sin banebrydende forskning inden for udvikling af avancerede matematiske og statistiske metoder til at få et præcist tredimensionelt billede af et objekt, for eksempel i hjernen, ud fra en- eller todimensionale observationer.

De udviklede metoder er blevet anvendt som

centrale værktøjer inden for medicin og biologi såvel som materialeforskning, og værktøjerne er nu helt centrale inden for både medicin og biologi, hvor metoderne blandt andet bruges til at studere lidelser i hjernen som Alzheimers og Parkinsons syge, alkoholisme og skizofreni. Eva Bjørn Vedel Jensen har formået at dække alt lige fra meget avanceret matematisk forskning til den praktiske anvendelse af forskningen. Hendes store forskningsindsats har således været et vigtigt bidrag til løsning af en række praktiske problemstillinger.

Eva Bjørn Vedel Jensens matematiske modeller bliver brugt i så forskellige områder som hjerne- og jordbrugsforskning.

Eva Bjørn Vedel Jensen er uddannet cand.scient. og opnåede i 1987 doktorgraden (dr.scient.) med en disputats inden for stereologi. Hun har siden 1979 været ansat på Aarhus Universitet, først som lektor, så docent, forskningsprofessor og endelig siden 2003 som professor.

International hæder til diabetesforsker

Med en prestigefyldt international pris og debut på listen over magtfulde aktører i det danske sundhedsvæsen vil professor og overlæge **Allan Flyvbjerg** få diabetesforskningen endnu højere op på den sundhedspolitiske dagsorden.

Der er nemlig nok at tage fat på, mener den internationalt anerkendte diabetesforsker med henvisning til, at op imod en million danskere går rundt med uopdaget type 2-diabetes eller forstadier til sygdommen.

Den internationale pris til Allan Flyvbjerg er Dorothy Hodgkin-Prisen. Den er en af de mest prestigefyldte internationale anerkendelser inden for diabetesområdet og er opkaldt efter

kvinden, der beskrev den molekulære struktur af insulinmolekylet og modtog Nobelprisen i kemi i 1964.

Allan Flyvbjerg er den første danske diabetesforsker, som modtager denne pris, der gives til de fremmeste engelske eller internationale forskere inden for området. Her anses Allan Flyvbjerg og hans forskningsgruppe i dag for at være blandt de internationalt førende inden for forskning i årsagerne til fedme, hjerte-kar-problemer og diabetes. Allan Flyvbjerg forsker i nye måder at forebygge og behandle de skader, som diabetes forårsager på kroppens små kar i øjne, nyrer og nerver og de store kar i hjernen, hjertet og benene, og har især haft fokus på diabetisk nyresygdom.

Allan Flyvbjerg er formand for Diabetesforeningen og bestrider desuden en række tillidsposter, bl.a. i Sundheds- og Forebyggelsesministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Sundhedsstyrelsen. Det er på den baggrund, det uafhængige ugeskrift *Dagens Medicin* for nylig placerede Allan Flyvbjerg på en 35.-plads blandt de mest magtfulde inden for det danske sundhedsvæsen, samtidig med at han tildeles en 6.-plads for den faglige anseelse, der tidligere har resulteret i en række danske og udenlandske priser.

Afsked med professortrio

Jesper Røis / AU-foto

Tre professorer, som har sat dybe spor. Fra venstre Jens Holger Schjørring, Kirsten Nielsen og Peter Widmann.

De sidst ankomne måtte tage til takke med en stoleplads uden for dørene til auditoriet på Det Teologiske Fakultet. Så stor var tilstrømningen, da professorerne Kirsten Nielsen, Peter Widmann og Jens Holger Schjørring i fællesskab markerede deres overgang til emeritussernes rækker. De har tilsammen lagt 119 års arbejde på fakultetet, hvor de begyndte, da der endnu var noget, der hed amanuensisvikar.

Afskeden blev markeret med tre forelæsninger, hvor Kirsten Nielsen, Peter Widmann og Jens Holger Schjørring gjorde status og udstak fremtidens udfordringer for henholdsvis Det Gamle Testamente, dogmatikken og kirkehistorien. Ved den efterfølgende reception blev det flere gange understreget, at de tre dr.theol.er har sat deres dybe præg både på flere generationers teologistuderende og kollegaer på fakultetet og i deres forskning efterlader sig spor, som fremtidens forskere også må krydse.

Lars Kruse / AU-foto

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til meddelelser@au.dk
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

PH.D.-GRADEN

Forsvar

SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.scient. **Fenghus Chen** en offentlig forelæsning med titlen “Neuronal and synaptic plasticity in subregions of rat hippocampus after antidepressant treatment”. Forsvaret finder sted den 20. februar 2009 kl. 14.00 i Fysiologisk Auditorium, Bygning 1162, Ole Woms Allé.

TEO
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i religionsvidenskab forsvarer cand.mag. **Karen-Lise Johansen Karman** sin afhandling “Rethinking Islamic Jurisprudence for Muslim Minorities: The Politics and the Work of Contemporary Fatwa Councils”. Forsvaret finder sted fredag den 20. februar 2009 kl. 13.15 i Det Teologiske Fakultets Auditorium 2, bygning 1441.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.scient.san. **Sara Fevre Kindberg** for afhandlingen “Perineal lacerations after childbirth; studies with in midwifery practice on suturing and pain relief”.

Cand.med. **Rikke Riber-Hansen** for afhandlingen “Melanoma sentinel lymph nodes: Protocol dependent diagnosis and prognostication”.

Cand.med. **Lars Henning Pedersen** for afhandlingen “Antidepressant exposure during pregnancy – Offspring consequences”.

Cand.polyt. **Kirstine Lyngse Stender-Petersen** for afhandlingen “Aspects of the molecular pathogenesis of obesity, type 2 diabetes, and insulin resistance”.

Borja Ballarin-González, MD for afhandlingen “Strategies for finding N-ras’ partners in malignant transformation”.

Cand.med. **Signe Engkjær Christensen** for afhandlingen “Calcium and bone metabolism in familial hypocalciuric hypercalcaemia and primary hyperparathyroidism”.

Cand.scient. **Steffen Lund Hokland** for afhandlingen “Development of a MRI-guided focused ultrasound heating system and the combination of vascular disrupting agents with waterbath heating”.

FORENINGEN MOTIONSCENTRET VED AARHUS UNIVERSITET

Der indkaldes hermed iflg. foreningens vedtægter § 8, stk. 2 til
ordinær generalforsamling
tirsdag den 24. februar 2009
kl. 15.30
i Motionscentrets lokaler,
Katrinebjergvej 89C.

DAGSORDEN:

- Valg af dirigent og 2 stemmetællere
- Formandens beretning
- Fremlæggelse af revideret regnskab
- Indkomne forslag
- Fastsættelse af kontingent
- Valg til bestyrelsen
- Valg af 2 revisorer og 1 revisorsuppleant
- Eventuelt

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal fremsættes skriftligt og være formanden i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Thorsten Ingemann Hansen, formand,
Institut for Idræt,
Dalgas Avenue 4, 8000 Århus C

Cand.med. **Jacob Severinsen** ph.d.-graden i medicin for afhandlingen “Identification of susceptibility genes for bipolar affective disorder and schizophrenia on chromosome 22q13”.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt cand.odont. **Torben Henrik Thygesen** ph.d.-graden i odontologi for afhandlingen “Soma-tosensory function after Le Fort I osteotomy. Experimental and clinical studies”.

NAT
Det Naturvidenskabelige Fakultet har tildelt ph.d.-graden i naturvidenskab til følgende:

Cand.scient. **Jeppe Rørbæk Brøndsted** for afhandlingen “Vehicle to Vehicle Services. Service oriented architecture for pervasive computing systems with emphasis on vehicle to vehicle applications”.

Cand.scient. **Bjarke Holl Christensen** for afhandlingen “Short-pulse excitation of matter: Fundamentals and applications”.

Cand.scient. **Peter Fønss Herskind** for afhandlingen “Cavity Quantum Electrodynamics with Ion Coulomb Crystals”.

Cand.scient. **Mikkel Baun Kjærgaard** for afhandlingen “Indoor Positioning with Radio Location Finger-printing”.

Cand.scient. **Hans Henrik Knudsen** for afhandlingen “Low-energy Nuclear Reactions”.

Cand.scient. **Kristian Bisgaard Lassen** for afhandlingen “Using Formal Behavioral Models in Software Development: From Real-World Problems to Software Systems”.

Cand.scient. **Anne Færch Nielsen** for afhandlingen “Investigating RNA motifs and RNA-protein interactions guiding miRNA biogenesis”.

Cand.scient. **Henrik Dahl Nissen** for afhandlingen “Studying Kinematics in the Orion Molecular Cloud”.

Cand.scient. **Bjørn Panyelle Pedersen** for afhandlingen “Structural and biochemical studies of a proton ATPase and a heavy metal ATPase”.

Cand.scient. **Line Hjortshøj Pedersen** for afhandlingen “Neutral Atom Quantum Computing with Rydberg Blockade”.

Cand.scient. **Morten Stejner Sand Pedersen** for afhandlingen “Quark Matter in compact Stars”.

Lu Sang, MSc for afhandlingen “Phage Antibody Technology Applied to Identity New Molecular Targets on LM-332 Positive Malignant Cells”.

Cand.scient. **Karl Richard Tordrup** for afhandlingen “Quantum Computing in Ensemble Systems”.

Cand.scient. **Anne-Marie Lund Winther** for afhandlingen “Structural and Functional Studies of the Sarco(endo)plasmic Reticulum Ca2+-ATPase and of Bacterial Homologous of the Serotonin Transporter”.

Cand.scient. **Lone Abildgaard** for afhandlingen “Development and application of molecular methods for monitoring Clostridium perfringens occurence and toxin expression related to necrotic enteritis in broiler chickens”.

Cand.scient. **Jacob Ambjerg** for afhandlingen “Aspects of one- and two-photon photosensitized singlet oxygen Production”.

Cand.scient. **Jan Knudsen** for afhandlingen “Ultrathin surface alloys and oxides as model systems for heterogeneous catalysis”.

Cand.scient. **Asger Christian Krüger** for afhandlingen “Telomere DNA G-quadruplex structures studied with single molecule FRET microscopy”.

Cand.scient. **Nina Aagaard Poulsen** for afhandlingen “Genetic imprints of local adaptation in model and non-model organisms – Insights from Drosophila and Atlantic cod (*Gadus morhua*)”.

LEGATER

Grosserer Ludvig Berlin og
hustru Marie Poulsens Mindelegat
Af ovennævnte legat er et antal portioner, i alt kr. 30.000, til uddeling blandt studerende ved Aarhus Universitet. I 2009 vil bestyrelsen især lægge vægt på, at legatmodtagerne i deres studier har vist interesse for eller har specialiseret sig i klimaspørgsmål.
Ansøgningsskema kan enten afhentes på SU-kontoret eller printes fra www.au.dk/su
Ansøgningsfrist er tirsdag den 24. februar 2009 klokken 14.00.

Konsul Axel Nielsens Mindelegat
yder støtte til især studerende ved samfunds- og sprogvidenskabelige uddannelser ved handelshøjskoler og universiteter, hvor ansøgernes fremtidige virke må forventes at være knyttet til dansk erhvervsliv.
Ansøgningsskema og nærmere information findes på www.axelnielsensmindelegat.dk
Ansøgningsfrist er mandag den 2. marts 2009.

Scandinavia-Japan Sasakawa Foundation
indkalder ansøgninger til det årlige legat, der har til formål at fremme udvekslingen imellem Japan og Danmark. Gå ind på www.sjsf.se for detaljeret vejledning og ansøgningsskema.
Ansøgningsfrist er den 15. februar 2009.

Legater til USA
Danmark-Amerika Fondet & Fulbright Kommissionen har Danmarks største samlede gruppe af legater til graduate universitetsstudier og/eller forskning i USA. Forårets ansøgningsfrist for legater til studier eller forskning i det akademiske år 2009-2010 er onsdag den 4. marts, kl. 12.00. Ansøgningsskema findes på www.wemakeithappen.dk (under “Legater”).
På hjemmesiden er der også oplysninger om møder om muligheder for praktikophold og studier på bachelor- og kandidatniveau. Møderne finder sted i København.

KURSER

Aarhus Entrepreneurship Centre
Afholder følgende kurser/arrangementer:
17.02. kl. 14-17:
Grundlæggende virksomhedsøkonomi
24.02. kl. 14-16.30:
Markedsanalyse
Mere om kurserne/arrangementerne og tilmelding på www.cfe.au.dk under AEC-Sessions.

FORSKNINGSSTØTTE

Letterstedtska Föreningen år 2009
Foreningens formål er at fremme fællesskabet mellem de nordiske lande inden for industri, videnskab og kunst. Hovedafdelingen i Stockholm indkalder ansøgninger med henblik på to uddelinger i år. Ansøgningsfristen er henholdsvis den 15. februar og den 15. september 2009. Den danske afdeling indkalder ansøgninger med henblik på én uddeling i år. Ansøgningsfristen for denne tildeling er den 1. marts 2009.
For yderligere information kontakt kontorchef Steen A. Cold på telefon 45850373.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
opslår et antal samfinansierede stipendier til besættelse pr. 1. juni 2009 eller snarest derefter. Yderligere oplysninger om ansøgningsprocedure og ansøgningsskema findes på www.health.au.dk/forskeruddannelsen/samfin
Ansøgningsfrist d. 2. marts 2009 kl. 12.00.

University of the Faroe Islands
calls in applications for “The Travel Scholarships to the Faroe Islands 2009”. The scholarships will be awarded to non-Faroese students pursuing higher education or to research students (Ph.D.). For further information and application form see www.setur.fo. The application must be received by March 15th, 2009.

BOLIGER

Til leje
Fremleje 160 kvm, 6 vær. lys udsigtslejlighed i centrum. Elevator, 2 altaner, køkken m. opvaskemaskine, bad m. vaskemaskine og tørretumbler. Delvis møbleret. Husleje 13.000 kr pr. mdr. + forbrug 3 mdr husleje i depositum + 3 mdr. forudbetalt husleje.
22176355 email: k-isolering@hotmail.com

BOLIGANNONCER
sendes til
Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.
Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk
indbetales beløbet med angivelse af navn på 7268 1024 328.
Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse. Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis.

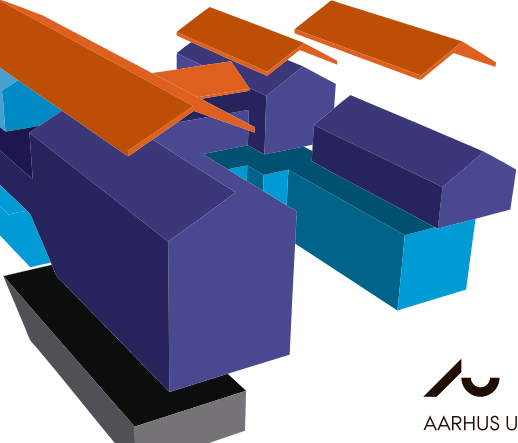

TILVALGS- OG KANDIDATDAG

Information og vejledning om tilvalgs- og kandidatuddannelser

19. februar 2009 kl. 10-16
. Sæuditorierne

www.au.dk/studieguide/tkdag

AARHUS UNIVERSITET

AARHUS UNIVERSITET 9.-25. FEBRUAR

En uge i Darwins spor

Han er her, der og alle vegne. Efterhånden kan ingen være i tvivl om, at 2009 er et Darwin-år. Det er 200 år, siden han blev født, og 150 år, siden han udgav sit epokegørende værk om arternes oprindelse. Så der er masser af grund til at fejre ophavsmanden til evolutionsteorien.

Det sker bl.a. med en stor konference på Aarhus Universitet på selve fødselsdagen den 12. februar. Her fortæller en række forskere om forskellige aspekter ved Charles Darwins teorier og om dele af udviklingslærens brogede og fascinerende historie. Man kan bl.a. høre om socialdarwinismens oprindelse, uorganisk darwinisme og evolutionen i dag. Og så er der både lagkage og mulighed for til særpris at købe tidsskriftet *Slagmarks* temanummer om darwinisme, som er af-sættet for dagens foredrag.

Ugen efter byder på yderligere to foredrag om Darwin, hvor videnskabshistorikerne Hans Hen-

rik Hjermitslev og Louis Klostergaard sætter fokus på den antidarwinistiske kreationisme samt teorien om intelligent design, som bl.a. 36 danske kristne friskoler ønsker at behandle på lige fod med evolutionsteorien som forklaring på forskel-lige biologiske fænomener.

Tid og sted for foredragene fremgår af kalende-ren herunder. Og man kan også læse mere om ar-rangementerne på hjemmesiden evolution.dk, der debuterede på nettet den 1. februar. Her fortæller en lang række forskere primært fra Aarhus Uni-versitet om evolutionsteorien fra livets opståen til evolution af sex og om, hvordan evolutionsbegre-bet indgår i mange videnskabelige sammenhænge fra biologi, geologi, kemi og matematik til kultur-historie, sprog, religion og politik. De tager også myter og facts og vilde historier om evolutionen under behandling, og der er løbende opdatering om seneste nyt inden for evolutionsforskning.

RELIGION & POLITIK	Mandag 9. KL. 13.15-16. GENKOMSTER Seminar om religion og politik i Palæstina i forbindelse med udgivelsen af bogen <i>Genkomster. Religion og politik i Palæstina</i> . Efterfølgende reception. Studenternes Hus. Arr.: Afd. for Systematisk Teologi.	GLOBALISERING	Mandag 16. KL. 10.15-12. FROM SECULAR POETICS TO SECULAR POLITICS — AND BACK? Armando Salvatore from the University of Naples on the ongoing tension between a grass roots level of “secular poetics” inherent in the long term construction of the social bond and the “secular politics” that originated within early modern transformations in Western Europe. Room 2, Students House. Host: Global Realities – Perspectives from the Humanities.	ANTI-DARWIN	Torsdag 19. KL. 13.15-15. DARWIN OG INTELLIGENT DESIGN Se omtale her på siden. Auditoriet, Bioinformatics Research Center bygn. 1110, lok. 223. Arr.: Bioinformatics Research Center og Institut for Videnskabsstudier.
	STJERNE-HIMLEN KL. 20. FULDMÅNEAFTEN Vinterens stjernehimmel med musik under stjernerne. 60 kr. Bestil plads på tlf. 8942 3975. Forestillingen gentages kl. 21.30. Planetariet, Steno Museet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken.		KL. 19. SKELETTET DER ÆNDREDE HISTORIEN Arkæologen Jeanette Varberg fortæller om det skelet hun og hendes kolleger fandt på øen M'buke i det sydlige Stillehavet. Det anslås til at være 2000 år gammelt og har dermed potentiale til at ændre historien om folkevandingerne i Stillehavsregionen. 25 kr. for ikke medlemmer. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.		LITTERATUR KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR Ph.d.-stipendiat Mads Anders Baggesgaard om fransk litteratur og verden derude. Langelandsgade 139, bygning 1584, lokale 124. Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse og Fællesæstetisk Forskergruppe.
	IC Onsdag 11. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Informal meeting at the Student House in Fredrik Nielsens Vej.		KARRIERE		JURA Fredag 20. KL. 15. TRE TILTRÆDELSESFORELÆSNINGER Tre nye professorer markerer deres tiltræden ved Erhvervsjuridisk Institut. Professor Hans Henrik Edlund holder forelæsningen “Hvornår er en aftale en aftale?”, professor Birgitte Egelund Olsen forelæser om “Klimaret og globalisering”, og professor Tine Sommer forelæser om “Patentret og ny teknologi”. Tuborg Auditoriet (M2), Handelshøjskolen.
FILM	KL. 14.15. KORT MEN GODT Sune Liltorp fra Potemkin Film og Plotpoint Film om kortfilms styrker og svagheder og muligheder for en kommerciel fremtid. Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.		Onsdag 17. KL. 15-16. DEN KREATIVE MØVER Inspiration til uopfordrede ansøgninger. Hvorfor ikke lave en strategi og komme jobannoncen i forkøbet? Invester 60 minutter og få inspiration til, hvordan du kan møve dig ind i drømmejobbet. Nobelparken, bygn. 1451.		KLIMA Mandag 23. KL. 15. REFLECTIONS ON CLIMATE SCIENCE In a new lecture series historians of science will talk about climate science. Today's lecture on the case of climate simulation is held by Gabriele Gramelsberger, Free University of Berlin. The physics auditorium, building 1523. Hosts: Dept. of Science Studies and Dept. of Physics and Astronomy.
ARKÆOLOGI	KL. 14.15.-16. NORSE ENVIRONMENTAL IMPACTS ON THE LANDSCAPES OF THE NORTH ATLANTIC Onsdagsseminar med Kevin J. Edwards, Professor, University of Aberdeen. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. For Middelalder- og Renæssancearkæologi.	KONFUCIANISME	Onsdag 18. KL. 10-14. CONFUCIANISM, PAST AND PRESENT One-day seminar with main speaker professor Daniel A. Bell, who will present a part of his detailed studies into the way Confucianism is at work in contemporary China and how this relates to Confucian classics. Danish scholars' work on Confucianism will be brought into discussion with Bell's theories. Register before 12th of February at idesgj@hum.au.dk. Further information www.ifi.au.dk/confucianism. Building 1453, room 121. Host: Dept. of the History of Ideas.		RELIGION Tirsdag 24. KL. 19.30. HELDØDE REGNSKOVE OG HALVDØDE MENNESKER Religionsforskeren Mikael Rothstein om religion og natur på Borneo. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.
DARWIN	Torsdag 12. KL. 13-16. DARWIN 200 ÅR Fødselsdagskonference. Se omtale her på siden. Psykologisk Aud, Nobelparken, bygning 1482, lok. 105. Arr.: Drarwin i Danmark, Institut for Filosofi og Idéhistorie, Institut for Videnskabsstudier m.fl.		IC KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB Beyond Kyoto – The global challenges and possible solutions on climate change by professor Ellen Margrethe Basse, Head of the Climate Secretariat, AU. Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.		IC Onsdag 25. KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB The Danish labour market and flexicurity – why do Danes work? by Professor Torben M. Andersen, School of Economics and Management, AU. Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.
ÆGYPTOLOGI	KL. 17.20. AMARNA I KØBENHAVN Ph.d. Tine Bagh om Glyptotekets og Nationalmuseets samlinger af kunst fra Amarnatiden, som gør det muligt både at se nærmere på byen Amarna og personer, som boede i byen. Antikmuseet, Universitetsparken, Victor Albecks Vej, bygn. 1414. Museet er åbent fra kl. 16.30. Arr.: Antikmuseet og Dansk Ægyptologisk Selskab.	TV-DRAMA	KL. 14.15. FRA TAXA TIL LIVVAGTERNE Seniorproducent Sven Clausen om de gyldne år for DR's søndagsdramatik, seriernes opstart, bruddet med traditionel DR-produktion, strategiarbejdet og arbejdsprocessen. Store Auditorium, INCUBA Science Park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.	MEDIER	KL. 14.15. FRA IDÉ TIL FÆRDIG REKLAMEFILM Producer Lars Amby fra M2 Film om processen fra storyboard/synops på en reklamefilm til filmen bliver vist på tv. Store Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.
FINANS-KRISEN	KL. 19. HOW-TO: ØKONOMISK STABILISERING Hvordan skal finanskrisen imødegås økonomisk og politisk? Debat mellem tidligere overvismand, professor Christen Sørensen, og lektor Christian Bjørnskov, Handelshøjskolen, bestyrelsesmedlem af CEPOS. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.	ARKÆOLOGI	KL. 14.15.-16. MIDDELALDERKIRKERNE I SØNDERLYNG OG MIDDELSOM HERREDER Cand.mag. Anders Christensen taler om ligheder og særlige egnspræg i de to herreders kirkebygnings-skik. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.	ARKÆOLOGI	KL. 14.15-16. FINSMEDENE I KAUPANG Cand.philol. Unn Pedersen præsenterer centrale fund fra vikingetidsbyen og ny viden om metalbearbejdning og finsmedenes rolle i samfundet. Aud. 5, Moesgård. Arr.: Afd. For Middelalder- og Renæssancearkæologi.
HACKERE	Fredag 13. KL. 14.15.-16. HACK.IT. Seminar on the history of hacktivism in Italy and the Italian hacker community from the 1980s to now by Shinning who is a member of the autonomous laboratory of informatics Freaknet Medialab and the free online software atelier Dyne.org. Det lille Auditorium, INCUBA Science park, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.	ARKÆOLOGI	KL. 19. KRISTENDOMMEN I IRAN En aften med billeder og fortællinger om kristnes vilkår i Iran. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.	TRO	KL. 19. GUD I MIN HVERDAG Nonnen Sr. Regina König fra den katolske orden Sankt Josefsøstrene om at gøre troen på Gud til noget nærværende i det konkrete liv. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.

Er Københavns Universitet drevet af Muppets?

Fejl på fejl betyder, at en gruppe studerende nu er sikre på, at Københavns Universitet i virkeligheden er drevet af Muppets. Så sikre, at de har oprettet en Facebook-gruppe om problemerne.

Af Gitte "Miss Piggy" Knudsen

gbk@adm.au.dk

Det mener medlemmerne af Facebook-gruppen "University of Copenhagen administration is run by Muppets" i hvert fald. I gruppen gives der utallige eksempler på, at det simpelthen ikke kan være mennesker, der driver landets største universitet, men dukkerne fra The Muppet Show.

Blandt de mange eksempler nævner de studerende for eksempel kompendier, der først er tilgængelige efter eksamen i det pågældende fag, og eksamener, der ligger på samme tid, som de har undervisning.

Et af de mere bizarre eksempler, der nævnes, er dog, at undervisningslokalerne på Københavns Universitet går i standby kl. 19.34 hver aften. Det betyder, at al strøm bliver afbrudt. Egentlig en smart idé, da man så er sikker på at få alt lys slukket, men ikke så smart, efter at man på Københavns Universitet har så store pladsproblemer, at man har været nødt til at skubbe en række forelæsninger frem til kl. 18-20.

Jurastuderende Adam Abdel Khalik, der har oprettet gruppen, har selv oplevet, at de højteknologiske undervisningslokaler gang på gang på præcist samme tidspunkt gik i "standby". Det betød, at hver gang klokken slog 19.34, sad 300 mennesker i et bælgmørkt lokale med en forelæser, hvis mikrofon var blevet stille, og en projektor, der var gået ud.

Forelæseren gik i panik

Ifølge den jurastuderende var det meget forskelligt, hvordan forelæserne reagerede på denne tragikomiske situation.

"Der var standardforelæseren, som gik helt i panik og fortsatte helt uden PowerPoints. Så var der den populære forelæser, der bare gav os fri kl. 19.30. Den avancerede forelæser blev grebet af panik og stod og trykkede på samtlige knapper, indtil det hele gik i gang igen, og mente dermed, at han var et geni. Og så var der den kølige forelæser, der vidste, hvad det drejede sig om, og derfor bare ventede et par minutter, inden han tændte for lyset og projektoren igen."

Adam Abdel Khalik oplevede som studerende selv fænomenet fra september 2007 til marts 2008. Herefter mener han, at projekt "undervisning fra 18-20" blev droppet, da det gik op for fakultetet, at de studerende slet ikke var mentalt til stede på det tidspunkt – og da slet ikke i et mørkelagt lokale.

På Aarhus Universitet kan der helt sikkert også nævnes flere mere eller mindre uheldige situationer, men om Lauritz B. Holm-Nielsen er Kermit i forklædning, og om Nina Smith er en kønnere version af Miss Piggy, vides ikke – for hvem er så i virkeligheden Statler og Waldorf, de to gamle gnavne mænd? Måske er administrationen i virkeligheden bare Smølfer – en gruppe små blå-hvide væsener, der bliver jagtet af en ond trolldmand ... Gruppen er dog endnu ikke at finde på Facebook. ■

Redigeret af Hans H. Plauborg

Heureka!!!

Mænd er ikke tøsedrenge

Det kan være svært at forestille sig, når man gang på gang ser især sydeuropæiske fodboldspillere med langt nakkehår og pandebånd ligge og vride sig i græsset efter en kærlig tackling fra en modspiller. Men det skulle nu være en kendsgerning, at mænd tåler mere smerte end kvinder. For selv om mænd ifølge mange kvinder er utroligt pivede og pylrede, så er kvinder i virkeligheden mere følsomme over for smerter end mænd.

Det fremgår af en artikel i det nye nummer af *Ugeskrift for Læger*, hvor lektor Thomas Graven-Nielsen og professor Lars Arendt-Nielsen fra Aalborg Universitet ser nærmere på den nyeste forskning i, hvordan kvinder og mænd reagerer på smerte.

Artiklen dokumenterer, at kvinder dør med flere smerter i alt fra muskler og led til indre organer, ligesom de i højere grad end mænd dør med hovedpine og migræne. Og når kvinder bliver trykket på musklerne, skal de udsættes for et mindre tryk for at opleve smerte end mænd – bl.a. fordi de har flere smertereceptorer.

I artiklen fremhæver Thomas Graven-Nielsen og Lars Arendt-Nielsen bl.a. et forsøg, hvor kvinder og mænd bliver bedt om at sænke deres ene hånd ned i isvand. Kvinder kan holde den i det kolde vand i cirka et minut, mens mænd først giver op noget senere.

De to forskere understreger, at der endnu ikke er forsket meget i, hvorfor kønnene reagerer forskelligt på smerte og smertestillende medicin, men årsagerne er såvel fysiologiske, hormonelle og genetiske som sociale, kulturelle og psykologiske, skriver de.

Onani er alligevel farligt – måske

Måske er der stadig Bagside-læsere, der er gamle nok til at kunne huske, dengang onani var farlig. Man kunne blive både blind, sindssyg og det, der var endnu værre, hvis man dyrkede autoerotik, hed det sig.

Nu viser en ny engelsk undersøgelse, at det er rigtigt. Man kan faktisk få kræft af det – prostatakræft. Især hvis man(d) har haft mange intime stunder med sig selv som ung.

Det er urologen Polyxeni Dimitropoulou fra University of Nottingham, der via spørgeskemaer har undersøgt de seksuelle vaner hos 431 patienter med prostatakræft og sammenholdt resultaterne med en kontrolgruppe på 409 personer.

Blandt mænd med prostatakræft svarende 34 procent, at de masturberede hyppigt (mindst én gang om dagen), da de var i tyverne. Blandt kontrolgruppen svarende kun 24 procent, at de var så hyppige onanister.

Polyxeni Dimitropoulou, der har udgivet sine resultater i *British Journal of Urology*, siger, at forklaringen findes i hormonerne. Mænd med et højt hormonniveau har større risiko for at udvikle prostatakræft, og det er derfor ikke underligt, at der også er en sammenhæng mellem stærk seksualdrift og prostatakræft.

Tidligere undersøgelser har i øvrigt vist, at onani og høj seksuel aktivitet kan forebygge prostatakræft hos mænd i 50-års alderen, da sædudløsninger fjerner forskellige toxiner i prostataområdet. ■

Av, av, av. Syd-europæiske fodboldspillere, her Cristiano Ronaldo, har måske en lavere smertetærskel end gennemsnitsmanden.